

Založbe so lahko dober zgled

DUŠAN UDOVIČ

Slovenski knjižni sejem, ki te dni odpira vrata v Ljubljani, sodi med tiste dogodke, ki dokazujejo navezanost Slovencev na knjigo, kulturo in branje nasploh. Tudi v teh ne-lahkih časih, ko je trženje knjig morda bolj kot kak drug sektor v težavah, kar zaradi omejenega trga velja še bolj za slovensko knjigo. S pozitivnimi občutki lahko v tem okviru spremljamo tudi že tradicionalno udeležbo na sejmu slovenskih založb iz zamejstva, kar je otipljivo znamenje, da želimo tudi na tem področju ostati organsko povezani z osrčjem slovenskega kulturnega prostora. Nadejamo si, da Ljubljana zazna ta doprinos, ki ga bodo naše založbe poudarile tudi na današnji skupni predstavitvi.

Dogovorjen nastop slovenskih založb iz zamejstva na ljubljanskem sejmu je že več let dobra praksa. Morda sodelovanje še ni doseglo tiste ravni, kot bi jo lahko, a zaznati je pomemben napredek. Zato je bilo najbrž tudi možno začeti skupni pogovor o novi platformi, ki bi lahko zagotovila prihodnost ogroženi Tržaški knjigarni. To je bila zame ena najspodbudnejših novic v zadnjih dneh. Ne poznam podrobnosti dogovarjanja, a stopiti skupaj bi nedvomno koristilo tako našim založbam kot trženju njihovih proizvodov in slovenske knjige pri nas nasploh. Lahko si samo želimo, da se zamisel uresniči in nemara bo to dober zgled tudi drugim.

OLBIA - V vodni ujmi doslej 18 mrtvih, več pogrešanih in par tisoč razseljenih

Nad Sardinijo se je divlje znesel ciklon

RIM - Vlada je na Sardiniji, ki jo je minulo noč prizadel ciklon Kleopatra, razglasila izredne razmere. V neurju je umrlo najmanj 18 ljudi, nekaj jih še vedno pogrešajo, več tisoč pa jih je moralo zapustiti domove in se umakniti v začasna zatočišča. Premier Enrico Letta govori o »neverjetni tragediji«. Močno neurje in poplave so na Sardiniji odnašali mostove in poplavljali hiše. Reševalci se do nekaterih nižje ležečih predelov, kjer so številne reke prestopile bregove, še vedno skušajo prebiti. V reševalnih akcijah sodelujejo tudi reševalni psi, vojska in mornarica. Letta je poudaril, da je prioriteta reševanje človeških življenj. »Odločili smo se sklicati sejo vlade z namenom razglasiti izredno stanje,« je poudaril premier. Na ta način bodo lahko okrepi reševalne operacije in prizadetim zagotovili denarna sredstva.

Na 11. strani

NAŠ INTERVJU Lapornikova o trenutnem dogajanju v SSG

TRST - Predsednica upravnega sveta Slovenskega stalnega gledališča Maja Lapornik (na posnetku) je v pogovoru za naš dnevnik pojasnjevala, zakaj so se v SSG odločili za objavo razpisa za novega umetniškega koordinatorskega.

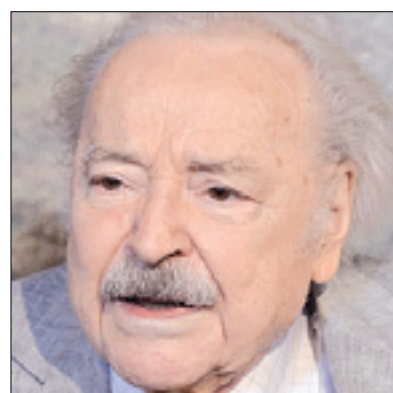
Na 3. strani

LIKOVNA UMETNOST - Odšel je mojster Bogdan Grom je mirno zaspal

ENGLEWOOD - Predsinoči je nekaj pred polnočjo mirno zaspal na svojem domu v Englewoodu v New Jerseyju vsestranski likovni umetnik Bogdan Grom. Rodil se je v Devinščini pri Trstu leta 1918, do leta 1957 je živel in ustvarjal po Evropi, odtlej pa v ZDA. Med dvema svetovoma razpet umetnik je pustil izjemno bogat in raznolik opus: avtorsko produkcijo iz področij risbe, grafike, slikarstva in kiparstva ter iz področja uporabne umetnosti grafičnega in predmetnega oblikovanja.

Na 10. strani

Triglav že decembra na Lampedusi

Na 2. strani

Spet hidrogeološke omejitve Dežele?

Na 4. strani

Na Opčinah dokončno zapirajo tiskarno

Na 5. strani

V Gorici policisti in gasilci skupaj na ulici

Na 12. strani

VILEŠ - Tiare Shopping bodo odprli 5. decembra

Odprtje odložili

Pri gradnji in opremljanju novega nakupovalnega središča je prišlo do zamude

VILEŠ - V Vilešu jutri ne bodo odprli Ikeinega nakupovalnega središča Tiare Shopping. Njegovo opremljanje se še ni zaključilo, zato so se pri podjetju Inter Ikea Centre Group odločili, da odprtje odložijo na 5. december. Včeraj dopoldne so svojo odločitev sporočili krajevnim upraviteljem in najemnikom trgovin, popoldne pa so odstranili s pročelja nakupovalnega središča velik reklamni pano, na katerem so v slovenščini in italijanščini opozarjali na jutrišnje odprtje. Pred nakupovalno središče so v prejšnjih dneh namestili celo velik ogrevani šotor za slovensko praznovanje odprtja, na katerega bo pač treba počakati še dva tedna.

Na 12. strani

TRGOVINA
KLASJE Trgovina "KLASJE"
Z ZDRAVO BIO HRANO

BIOSTILE

Brezplačni vitaminsko mineralni test in analiza organov.
Pregledamo še zakisanost, kosti, vpliv stresa
na organizem, ožilje,...

www.biostile.org

V Sežani na GRADIŠČU 12 za Pošto
Odprto vsak dan od 8.30 do 18.00
ob sobotah od 8.30 do 12.00
tel. 00386 5 7341007 - GSM. 00386 41 552 545
splet: www.trgovinaklasje.si - e-pošta: info@trgovinaklasje.si

BRUSELJ - Izjava slovenskega obrambnega ministra Romana Jakiča

Triglav na Lampedusi menda že sredi decembra

BRUSELJ - Slovenska ladja Triglav bo v italijanske vode pri Lampedusi predvidoma priplula 15. decembra in tam ostala do konca januarja; operacija naj bi stala okoli pol milijona evrov, a podrobnosti se še usklajuje v pogovorih o meddržavnem sporazumu z Italijo, je včeraj v Bruslju pojasnil slovenski obrambni minister Roman Jakič. Slovenija je oktobra Italiji ponudila ladjo Triglav v pomoč pri soočanju s problemom beguncev v Sredozemlju po katastrofalni nesreči ladje pri Lampedusi, v kateri je umrlo več kot 360 beguncev.

Sedaj se z Italijo dogovarja o meddržavnem sporazumu, v katerem je treba opredeliti vrsto vprašanj, povezanih z vključitvijo Triglava v italijansko floto, od zdravstvenih do pravnih, je pojasnil minister. Triglav naj bi opravljal naloge opazovanja in morebitnega reševanja iz vode. »Predvidevamo, da bi ladja lahko prišla v italijanske vode pri Lampedusi 15. decembra in tam bo ostala, to smo se že dogovorili, do konca januarja 2014,« je povedal še Jakič.

Strošek enoinpolmesečne operacije Triglava pri Lampedusi je "all inclusive" za zdaj ocenjen na okoli pol milijona evrov; to vključuje izdatke za gorivo, morarje in priveze, je pojasnil minister. Ob tem je izpostavil, da bodo podrobnosti opredelili v meddržavnem sporazumu in da se lahko številka še zniža, saj se med drugim iščejo tudi možnosti za sofinanciranje iz EU.

Prav tako je Jakič ob tem izpostavil, da Slovenija z Italijani zelo dobro sodeluje in da tudi »oni nam benevolentno pomagajo« pri nadzoru zračnega prostora v okviru Nata, kar jih stane skoraj dva milijona evrov na leto. Znova je tudi poudaril, da begunci v Sredozemlju niso italijanski problem, temveč problem EU. »Zato je treba našim sosedom pomagati in zato smo pomoč ponudili takoj, ne da bi kalkulirali, koliko sredstev bomo dobili povrnjenih. Včasih je treba tudi narediti,« je pojasnil. Slovenski minister je pri tem tudi opozoril na šume in neusklajenost pri oblikovanju celostnega pristopa EU k reševanju problema beguncev v Sredozemlju ter poudaril, da je treba bodisi podpreti italijanski predlog za evropsko misijo ali bolje uskladiti delovanje obstoječih agencij. (STA)

Zgoraj slovenski obrambni minister Roman Jakič in desno slovenska patrolna ladja Triglav

SLOVENIJA - Koalicijski partnerji zahtevajo njegov odstop

Premierka Bratuškova danes z ministrom Stepišnikom

LJUBLJANA - Predsednica slovenske vlade Alenka Bratušek se bo danes sestala z ministrom za gospodarski razvoj in tehnologijo Stankom Stepišnikom, so za STA povedali na ministstvu. Stepišnik je v zadnjih dneh deležen kritik koalicijskih partneric zaradi sodelovanja podjetja Emo Orodjarna, katerega solastnik je, na razpisih za pridobitev subvencij države.

Družba Emo Orodjarna, v kateri ima Stepišnik posredno petodstotni delež, se je na javnem razpisu za spodbujanje tehnološko razvojnih projektov uspešno potegovala za 348.500 evrov subvencije v dveh letih. Čeprav se je Stepišnik iz postopkov odločanja o dodelitvi sredstev izločil, je to sprožilo številna negotovanja. V ponedeljek pa se je izvedelo, da se namerava Emo Orodjarna potegovati tudi sredstva ministrstva oz. njegove Javne agencije RS za spodbujanje podjetništva, inovativnosti,

Minister Stanko Stepišnik

razvoja, investicij in turizma (Spirit) za spodbujanje razvoja novih produktov.

O tem razpisu je Bratuškova v ponedeljek zvečer v pogovoru za TV Slovenija dejala, da ji je Stepišnik zatrdil, da

ne drži, da se bo družba Emo Orodjarna prijavila nanj. Na vprašanje, ali je premierki povedal po resnici, ko je dejal, da se Emo Orodjarna ni prijavila na razpis, je Stepišnik ob obisku v Mariboru odgovoril, da ne more javno razkrivati, kdo se je in kdo se ni prijavil, dokler postopki ne bodo zaključeni, na svojih spletnih straneh poroča časnik Večer.

Po poročanju časnika tudi odstopiti ne namerava: »Zakaj bi jaz odstopil, saj nisem nič zagrešil, nič narobe in nič nehigijskega nisem naredil. Če bi subvencije zapravili za luksuzne predmete in ne za nove stroje, potem bi bilo narobe.«

A v koaliciji so ogorčeni. V SD opozarjajo, da gre že za drug tovrstni zdrs in mandatu te vlade, zato si želijo koalicijskega iskanja rešitev. V DL upajo, da bo premierka Alenka Bratušek udarila po mizi, v DeSUS pa, da bo Stepišnik odstopil. (STA)

Rupar zaprosil za odlog izvršitve kazni zapor

KRANJ - Nekdanji trziški župan Pavel Rupar bi po pravomočnosti obsodbe zaradi zlorabe uradnega položaja oziroma pravic v zadevi Aquaplus moral v začetku decembra začeti prestajati enoletno zaporno kazen. Vendar je nekdanji državnozbornski poslanec podal predlog za alternativno obliko prestajanja kazni in prošnjo za odlog izvršitve kazni zapor. Kot izhaja iz sodbe, je Rupar februarja 2004 od avstrijskega podjetja Aquaplus prek zastopnika Jurija Pintarja iz podjetja Imecon prejel 40.000 evrov za plačilo stroškov pri pripravi dokumentacije za ureditev komunalnega omrežja v trziški občini. Vendar Rupar tega denarja ni predal v občinsko blagajno in si je tako pridobil protipravno premoženjsko korist.

70-letnica poboja borcev Šerčerjeve brigade

TATRE - Občina Hrpelje bo ta petek ob 17. uri v sodelovanju z borčevsko organizacijo obeležila 70-letnico poboja borcev Šerčerjeve brigade, ki je delovala v sestavi IX. Korpusa NOVJ. Svečanost bo pred spominsko ploščo na objektu krajevne skupnosti na Tatrah v Brkinih. Po pozdravnem nagovoru župana Občine Hrpelje Kozina Zvonka Benčiča Midreta bo spregovoril član predsedstva Zveze borcev za vrednote NOB Slovenije Milan Gorjanc. V kulturnem programu bodo nastopili člani moškega pevskega zbora Slavnik in recitatorka Tjaša Race. (O. K.)

Tihotapil 7784 zamrznjenih zavarovanih ptic

BREŽICE - Brežiška carinska mobilna enota je pred dobrim tednom na Obrežju v tovarnjaku našla kar 7784 (350 kilogramov) zamrznjenih zavarovanih vrst ptic. Zoper osumljenca so podali kazensko ovadbo zaradi nezakonitega ravnanja z zaščitnimi živalmi in rastlinami, ptice pa odvzeli, so včeraj sporočili iz carinske uprave.

Cariniki so 11. novembra med carinsko kontrolo na Obrežju ustavili tovarnjak, ki ga je vozil državljan Bosne in Hercegovine, in med tovorom odkrili 12 paketov zamrznjenih ptic. Za pomoč pri določitvi vrst ptic so zaprosili Agencijo RS za okolje, ki je ugotovila, da je šlo za 7784 mrtvih ptic, vrst kosec, prepelica, divja grlica, fazan in vrsta iz rodu cip. Vse ptice so zavarovane, nekatere tudi strogo, ker jim grozi izumrtje zaradi trgovanja z njimi, ali pa pripadajo vrstam, za katere se zahteva posebno varstvo, so pojasnili v sporočilu za javnost.

KOROŠKA - Ob 200-letnici rojstva

Slovesnost v čast očeta koroških Slovencev Andreja Einspielerja

CELOVEC - Koroški Slovenci so pretekli konec tedna s spominsko mašo in nato še proslavo počastili 200-letnico rojstva »očeta koroških Slovencev« Andreja Einspielerja (1813 - 1888, na posnetku). Organizatorji so bili slovensko prosvetno društvo Kočna iz Sveč, Krščanska kulturna zveza (KKZ), Narodni svet koroških Slovencev (NSKS) in Mohorjeva.

Duhovnika, politika, publicista in kulturnika so se spomnili z mašo v njegovem rojstnem kraju v Svečah, nato pa še na Bistrici v Rožu, kjer je v polni občinski dvorani potekala spominska proslava s kulturnim programom in govori. Goste je pozdravila predsednica SPD Kočna Alenka Weber, ki je poudarila, da je Andrej Einspieler s svojim delom in zgledom dal samozavest tudi domačinom današnjih rodov, slavnostni govornik pa je bil častni

predsednik KKZ in domačin Janko Zerzer, ki je v svojem govoru spregovoril o življenju in delu narodnega buditelja. Njegovo veličino je zлил v močno ponazoritev: po eni strani soustanovitelja Mohorjeve, po drugi vne-

tega in slovitega župnika, publicista in politika, kateremu je napisal pozdravno pesem ob zlati maši celo Simon Gregorčič. Svoj ponos na take prednike v skupni občini pa je poudarila tudi županja Bistrice v Rožu Sonya Feinig.

Od leta 1988 dalje NSKS in KKZ podeljujeta pripadnikom večinskega naroda s posebnimi zaslugami za sožitje med manjšino in večino oz. za njihova prizadevanja za slovensko narodno skupnost na Koroškem nagrado, ki je poimenovana po Andreju Einspielerju. Letos sta organizaciji počastili pisatelja s slovenskimi koreninami Petra Handkeja za njegovo zavzemanje za slovensko literaturo na Koroškem, na pročelju Zveze Bank v Celovcu pa so ob 200-letnici rojstva Andreja Einspielerja odkrili spominsko ploščo, ki odslej spominja na velikega koroškega Slovenca. (il)

OBLETNICA - V rojstnem Ljutomeru

Slavja ob 200-letnici rojstva slavista Franca Miklošiča

LJUTOMER - Ljutomer je v teh dneh v znamenju praznovanja 200-letnice rojstva velikega jezikoslovca Franca Miklošiča, po katerem nosi ime tudi tamkajšnja gimnazija. V ponedeljek in včeraj je v organizaciji ljutomerske gimnazije in mariborske univerze v Domu kulture potekala dvodnevna mednarodna znanstvena konferenca, ki so jo dopolnili še 10. Miklošičevi dnevi. Še pred začetkom konference so odprli razstavo Miklošičeva zapuščina, na kateri so med drugim predstavili knjigi Miklošičeva monografija in Pravljice iz Bukovine. V nadaljevanju so poznavalci Miklošiča razpravljali o njegovi vlogi na področju slovanske filologije, predstavili pa so tudi dokumentarni film o velikem jezikoslovcu. Včeraj zvečer je bila še slovesna akademija, na kateri je bil govornik minister za kulturo Uroš Grilc.

Slovenski filolog, jezikoslovec in slavist Franc Miklošič se je 20. novembra

1813 rodil v Radomerščaku pri Ljutomeru in velja za največjega slovenskega slavista vseh časov. Leta 1840 je doktoriral iz prava na dunajski univerzi, a ga je pozneje opustil in se posvetil študiju slovanskih jezikov. Zaposlil se je v dunajski dvorni knjižnici. V času pomladi narodov je postal predsednik dunajskega društva Slovenija in sooblikoval program Zedinjene Slovenije, ki so ga dunajski Slovenci 20. aprila 1848 javno naslovili na svoje rojake. Postal je tudi narodni poslanec v zgornjem domu avstrijskega državnega zbora.

Leta 1849 je na dunajski univerzi ustanovil katedro za slavistiko. Postal je profesor in tri študijska leta tudi dekan tamkajšnje filozofske fakultete, v letih 1854 in 55 tudi rektor celotne dunajske univerze. V svojih delih se ni ukvarjal s slovenskimi jeziki, pač pa tudi z romunščino, albanščino, grščino in jezikom Romov. Miklošiča se bodo danes s slovesno akademijo spomnili tudi na Dunaju. (STA)

NAŠ INTERVJU - Predsednica upravnega sveta SSG Maja Lapornik

»Kdor verjame v kvaliteto lastnega dela, se razpisa ne boji«

TRST - Letošnja uvodna produkcija Slovenskega stalnega gledališča, britanska drama *Plemena*, je kot kaže zadovoljila tako gledališke kritike kot gledalce (čeprav je teh, resnici na ljubo, v Kulturnem domu vse manj). In medtem ko se »malo gledališko pleme« iz Petronijeve ulice že spogleduje z novo predstavo, se upravni svet SSG ukvarja z iskanjem novega (ali potrditvijo starega) umetniškega koordinatorja. Rok za vložitev prošnje je zapadel v ponedeljek, na razpis se je po doslej razpoložljivih podatkih prijavilo pet kandidatov, med njimi naj bi bila tudi dosedanja umetniška koordinatorica Diana Kolojini, končno število pa naj bi bilo znano prihodnji teden, saj je razpis predvideval tudi možnost poštnih prijave. Zakaj se je upravni svet odločil za nov razpis in ni podaljšal mandata Diani Kolojini, kar bi ji omogočilo, da izpelje začrtano sezono 2013-2014, smo vprašali njeno predsednico Majo Lapornik.

Upravni svet SSG je sredi oktobra objavil razpis za novega umetniškega koordinatorja. Zakaj?

Dovolite, da takoj na začetku povem, da me taka vprašanja nekoliko presenečajo. Vedno znova spoznavam, da tudi tisti, ki sledijo delovanju gledališča, pravzaprav premalo vedo o statusu, ki ga ta naša ustanova ima. Slovensko stalno gledališče vodi upravni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki njegovih ustanoviteljev: to so javne uprave, torej predstavniki Občine Trst, tržaške Pokrajine in de-

žele Furlanije-Juljske krajine, ter predstavniki manjšinske civilne družbe – dveh krovnih organizacij, SSO in SKGZ, ter Društva slovensko gledališče, ki je zgodovinski ustanovitelj našega gledališča. Upravnemu odboru stoji ob strani kolegij revizorjev, ki mu predseduje predstavnik Ministrstva za kulturo Republike Italije. Naše gledališče je vpisano v t.i. seznam ISTAT. Delovanje takega upravnega odbora, ki sem mu imela čast predsedovati, mora sloneti na transparentnih odločitvah. Upravni odbor SSG je moral objaviti razpis za umetniškega koordinatorja. Mimo deklarativnih parol o reformah in spremembah moramo tudi v praksi uzaveščati, da sodobni čas od nas zahteva vse večjo kvaliteto: danes se izbire sprejemajo na osnovi strokovnih kriterijev, izkušenj, vizij, ne političnih simpatij ali antipatij. Tu ne gre za nobeno zaroto. Pristransko »navijanje« za enega od kandidatov v času javnega razpisa zagotovo ne doprinese k večji transparentnosti postopka, mogoče celo postavlja takšnega kandidata v neprijeten položaj.

Kdo naj bi »pristransko navijal« za enega od kandidatov?

Vtis imam, da je bil javni razpis, ki mora biti normalni postopek izbiranja določenih figur, zaznan prej kot napad na nekoga kot pa utečena forma izbiranja strokovnih sodelavcev, mar ne?

Ali so obstajale pravne ali formalne zapreke, zaradi katerih ni bilo mogoče podaljšati man-

data Diani Kolojini in ji tako omogočiti, da izpelje »svojo« sezono?

Za vsako delovno mesto je potreben razpis in v skladu s tem je upravni odbor tudi ravnal. Letos smo, na primer, celo mlade reditelje izbirali preko javnega razpisa, pa se to nikomur ni zdelo nič spornega. Sam razpis pa seveda tudi ničesar vnaprej ne prejudicira. Kdor verjame v kvaliteto lastnega dela, se razpisa ne boji.

Seveda podpiram razpise in izbire, ki slonijo »na osnovi strokovnih kriterijev, izkušenj, vizij, ne političnih simpatij ali antipatij«. Upam, da ste pred dobrim letom tudi Dianu Kolojini izbrali na podlagi teh argumentov. Ker pa, kolikor poznam statut SSG, v njem piše, da US »dodeli funkcijo« umetniškega koordinatorja, se marsikomu zdi nekoliko neobičajno, da ste sredi sezone objavili nov razpis. In da bo kandidat, ki bo na njem zmagal, izpeljal tudi sezono, ki jo je začrtala in začela sedanja umetniška koordinatorica.

Gospa Kolojineva je bila za umetniško koordinatorico našega gledališča izbrana na podlagi javnega razpisa. Razpis je, kot predvideva veljavna zakonodaja, vnaprej predvideval trajanje te pogodbe, ki se izteče 31. decembra 2013, s čimer je bila seznanjena tudi javnost. V zvezi s tem nismo v preteklih mesecih zasledili nobenega pomisleka. V svojem mandatu je tudi gospa Kolojineva izpeljala sezono, ki so jo zasnovali režiserji Boris Kobal, Sergej Verč in Jaša Jamnik, ter načrtovala sedanjo, ki smo jo pravkar začeli. To je ob menjavi umetniškega vodstva nekaj neizogibnega. Dovolite pa, da na tem mestu popravim tudi netočnost informacij, ki so bile posredovane bralcem Primorskega dnevnika: upravni odbor SSG ni »hotel zamenjati« umetniškega vodstva Kobal-Verč-Jamnik, na svoji seji z dne 26. aprila 2012 smo sklenili prav obratno. Želeli smo, da ta umetniška ekipa nadaljuje s svojim delom, da pa je v okviru le-tega g. Boris Kobal umetniški koordinator, kar je v skladu z veljavnim statutom SSG. Tega pa niso sprejeli. O tem je poročal tudi vaš cenjeni dnevnik, tako da me je ne le napačna, temveč izkrivljena informacija glede te odločitve US SSG začudila.

Ali mislite, da tako pogoste zamenjave umetniškega koordinatorja koristijo gledališču?

Težko je načelno odgovoriti na to vaše vprašanje. Pogoste zamenjave gotovo same na sebi niso nekaj pozitivnega, včasih pa je prevetritev lahko tudi dobrodošla.

Upravnemu svetu mandat zapade, če sem prav informirana, na začetku prihodnjega leta.

Maja Lapornik

KROMA

Zakaj ste se odločili za razpis, ki predvideva triletno umetniško vodenje, kar pomeni, da boste izbrali koordinatorja, ki bo moral nato sodelovati z novim US?

Gledališče ne more delovati brez umetniškega vodstva. Razpis predvideva mandat, ki traja od 1. januarja 2014 do 31. maja 2016, dve leti in pol, ne tri; v tem obdobju si bo umetniški koordinator lahko zamislil in izpeljal sezoni 2014-15 in 2015-16, imel bo več časa na razpolago, da lahko pripravi daljnoročne načrte in se prepriča.

Boste ponovno kandidirali za mesto v US?

Po veljavnem statutu Slovenskega stalnega gledališča predlagajo Skupščini SSG za mesto predsednika SSG naši dve krovnici organizaciji ter Društvo slovensko gledališče, tako da bi to vprašanje morali zastaviti njim.

Bi bili na razpolago za ponovno kandidacijo?

O teh stvareh moram pri sebi še razmisliti. Zdaj je zame prvenstveno važnost to, da na najboljši način izpeljemo razpis ter uredimo še nekatera druga pomembna aktualna vprašanja. Dovolite mi, da izkoristim to priložnost in se javno zahvalim vsem članom Upravnega odbora SSG: ker statut ne predvideva več funkcije upravnega direktorja, smo kot člani upravnega odbora marsikatero breme morali prevzeti nase. Delali smo povsem brezplačno, a zato nič manj odgovorno in strokovno.

Kako ocenjujete letošnjo sezono, v katero je SSG vstopilo s slovensko praizvedbo drame *Plemena*?

Sezono navadno ocenjujemo ob koncu, ne na začetku. Kar se tiče predstave *Plemena*, pa naj povem, da mi je bila všeč. Pomemben se mi je zdel umetniški dosežek našega celotnega igralskega ansambla, morda bi v tej igri v prvi vrsti omenila igralko Vladimirja Jurca, Luko Cimpriča in Laro Komar. Veseli me tudi, da ima predstava *Pedenjped* s Primožem Fortejem, ki je namenjena najmlajšim, lep uspeh. (pd)

Letošnjo sezono je Slovensko stalno gledališče uspešno začelo z lastno produkcijo drame britanske avtorice Nine Raine *Plemena*

KROMA

SSG - Upravni svet

Mandat zapade februarja Na potezi je spet Pokrajina

TRST - Pokrajinska uprava bo v kratkem imenovala svojega predstavnika (ali predstavnico) v upravni svet Slovenskega stalnega gledališča namesto Tatjane Rojc, ki je - kot je dejala za naš časopis - odstopila iz osebnih razlogov. Za imenovanje je neposredno pristojna predsednica Maria Teresa Bassa Poropat v svojstvu odgovorne za kulturo. Predsednica včeraj ni bila dosegljiva za izjavo, v krogih leve sredine, ki vodi Pokrajino, pa niso ravno zadovoljni, da je Rojčeva odstopila nekaj tednov po imenovanju in to, kot kaže, brez predhodnega posvetovanja z upravo, ki jo je imenovala v upravo SSG.

Tatjana Rojc se je udeležila dveh sej upravnega sveta teatra, v katerem je namočila Giannija Torrentija. Slednji je odstopil po imenovanju na mesto deželnega odbornika, ki je odgovoren tudi za gledališko dejavnost.

Mandat upravnega sveta SSG (traja tri leta) zapade prihodnjega februarja. V skladu s statutom funkcije upravitelj zapadejo istočasno, nakar se začne

Gianni Torrenti

postopek za imenovanje novih, ki zna trajati več časa. Do tedaj aktualni upravni svet opravlja t.i. tekoče dolžnosti. Upravni svet SSG trenutno sestavljajo predsednica Maja Lapornik in člani Adriano Sossi, Andrej Berdon, Alessan-

Tatjana Rojc

dro Malcangi in Paolo Marchesi. Lapornikovo, Berdona in Sossija so predlagali društvo Slovensko gledališče, SKGZ in SSO, Marchesija Občina Trst, Malcangija pa Dežela.

S.T.

SNG NOVA GORICA - Danes in jutri Drama Srečanje hrvaške avtorice Nine Marković

NOVA GORICA - Na malem odru SNG Nova Gorica bodo danes in jutri premierno uprizorili dramo *Srečanje* hrvaške avtorice Nine Mitrović. Delo, ki je prejelo hrvaško nagrado Marin Držić, je bilo krstno uprizorjeno v Londonu. Novogoriško postavitvev je režiral Primož Bebler, za prevod pa je poskrbela Alja Predan. To je po igri *Ta postelja* je prekratka ali samo fragmenti že drugo delo Mitrovićeve, ki so ga v novogoriškem gledališču postavili na oder.

Srečanje je intimna, brezčasna in vedno aktualna drama. Pogovor med očetom in sinom, ki bi se lahko odigrala kjerkoli. V 18 prizorih s kratkimi dialogi odkrivata zgodovinsko ozadje in boleče dogajanje ter razmerja v štiričlanski družini. Komunikacija med njima je ves čas na robu prepada, saj govorita o stvareh, ki niso bile nikoli izrečene in sedaj boleče prihajajo na dan, je na predstavitveni novinarski konferenci pove-

dala umetniška vodja SNG Nova Gorica Martina Mrhar.

Lika očeta in sina bosta na odru oživila Bine Matoh, ki se s to vlogo zaradi upokojitve poslavlja od stalnega članstva v novogoriškem ansamblu, in Blaž Valič. Matoh je ob tem dejal, da pričakuje, da bo delo doseglo velik uspeh, saj je Mitrovićeva z njim postavila ogledalo odnosu med očetom in sinom, lahko pa tudi med materjo in hčerko.

Valič je zadovoljen, da je lahko z Matohom odigral, kot sam pravi, veliko vlogo. Srečanje sicer pripravi sin, ki obišče očeta, vendar ni edini, ki s seboj nosi prtljago iz preteklosti. »Odnosi med starši in otroki so vedno malo čudni, takšna 'srečanja' pa lahko vsak dan slišimo in vidimo v naših družinah,« je še dejal.

Scenograf predstave je Pietro Lantieri, kostumografinja Tanja Zorn Grželj, avtor glasbe Mirko Vuksanović, lektor pa Srečko Fišer.

KMETIJSTVO - Amandma o ponovni uvedbi hidrogeološke zaščite

Bo Serracchiani vzela, kar je bil Tondo dal?

Bo Dežela Furlanija-Juljska krajina spet uvedla hidrogeološko zaščito na breškem in kraškem območju? To za kraške kmetovalce nič kaj prijetno vprašanje je začelo včeraj odmevati v prostorih deželne palače. Svetnik Demokratske stranke Stefano Ukmar ga je prestregel in o njem obvestil neposredno prizadete: kraške vinogradnike in druge kmetovalce, zbrane pod okriljem Kmečke zveze.

Zadeva je politično dokaj zagonetna in posega na območje upravljanja ozemlja, na kar so tržaški kmetje zelo občutljivi.

Hidrogeološka zaščita je bila celo vrsto let trn v njihovi peti. Pomenila je velikansko omejitve njihovega delovanja. Za vsak poseg na svojih zemljiščih so morali pridobiti tudi dovoljenje, da slednji ne krši hidrogeoloških normativnih postavk. To je zanje v bistvu pomenilo veliko izgubo časa in denarja. Zato so v znani protokoli, ki je pod pokroviteljstvom italijanskega ministrstva za kmetijstvo in deželne uprave Furlanije-Juljske krajine sproti zaščitno vinsko znamko Prosecco Doc, vključili zahtevo po sprostivni, poenostavitvi in ublažitvi prekomerno strogih norm hidrogeološke zaščite.

Po odobritvi zakona o gozdovih izpred štirih let je postala za to vprašanje pristojna dežela. Takratni odbornik za kmetijstvo v Tondovi desredinski deželni vladi Claudio Violino je sklical omizje, na katerem je stekla razprava tako o uvedbi upravnih načrtov za evropsko zaščitena območja na tržaškem in goriškem Krasu (na katere neposredno prizadeti še čakajo ...), kot tudi o črtanju hidrogeoloških omejitev.

Srečanja so nekaj vendarle obrodila. Pripravljen je bil popravek k zakonu o gozdovih o črtanju hidrogeološke zaščite na območjih z manj kot 30 odstotki naklona. Na ta način naj bi bila ves breg in Kras izvzeta iz omejevalnega oklepa hidrogeološke zaščite.

Deželni svet je lani - za časa Tondove uprave - popravek odobril, tako so lahko vinogradniki in drugi kmetje na Krasu končno zadihali.

Tisti popravek pa ni bil všeč naravovarstvenikom in gozdnim čuvajem. Začeli so si prizadevati za ponovno uvedbo stroge hidrogeološke zaščite, in kaže, da jim je v tej zvezi uspelo prepričati predstavnike stranke, ki podpira levosredinsko večino. Ta naj bi pripravila ustrezni amandma, ki pa

ga svetnik Ukmar včeraj ni uspel dobiti v vpogled.

Pri Kmečki zvezi so se takoj aktivirali. Župana dveh kraških občin, Paolo Vizintin iz Doberdoba in Mirko Sardoč iz Zgonika, sta nemudoma izrazila nasprotovanje vsakemu spreminjanju sedanjih določil o hidrogeološki zaščiti. Poddirektor deželne direkcije za kmetijstvo Francesco Miniussi je ocenil, da bi se moralo o tako pomembni zadevi kvečjemu prvotno izreči omizje, na katerem naj bi tudi neposredno prizadeti, to je kmetovalci, imeli besedo in povedali svoj prav. V tej zvezi je napovedal, da bo seznanil deželnega odbornika za kmetijstvo Sergia Bolzonella z

Bo deželna uprava spet uvedla hidrogeološko zaščito?

KROMA

zadevo in predlagal ponoven sklic omizja, da bi poiskali ustrezno rešitev.

Kajti, res čudno bi bilo - predvsem za kmetovalce pa tudi vse druge, ki živijo na Krasu in v Bregu - da

bi jim levosredinska deželna uprava Debore Serracchiani odvzela, kar jim je bil - po tolikem trudu in prizadevanjih - dal Tondov odbor.

M.K.

URBANO OKOLJE - Predstavili rezultate prve faze projekta ManifeTSo 2020

Spletni popis degradiranih stavb

Banka podatkov naj bi bila osnova za javno razpravo in načrtovanje konkretnih posegov urbanistične preno

Kreativna urbana regeneracija je cilj projekta Spazi Opportunità, ki ga je pred poldrugim letom lansiral kulturno združenje ManifeTSo 2020. Gre za zanimiv poskus javne angažiranosti s ciljem, da bi povrnilo uporabnost degradiranim urbanim območjem in izboljšali urbano okolje ter obenem dvignili kakovost bivanja. Pred kratkim zaključeno prvo fazo projekta, ki je sicer sestavljen iz treh delov, so glavni akterji predstavili na včerajšnjem srečanju z novinarji v družbi predsednice Pokrajine Marie Therese Basse Poropat, ki je že od vsega začetka verjela v projekt.

Marco Barbariol, predsednik združenja ManifeTSo 2020, v katerem so združeni mladi arhitekti, se je zahvalil vsem, ki so podprli kreativen projekt. Med njimi je bila tudi Fundacija CRTrieste, je dejal govornik, ki je spomnil, da so v tej prvi fazi

pripravili posebno spletno aplikacijo, s pomočjo katere bodo uporabniki lahko pridobili koristne informacije o degradiranih poslopih v mestu. Skupina mladih je pripravila interaktivni zemljevid zapuščenih in degradiranih območij, ki bi z načrtovalskimi, gradbenimi, ekonomskimi, finančnimi in socialnimi ukrepi lahko izboljšali obstoječe stanje v izbranem delu mesta.

S pomočjo aplikacije, v kateri so katalogizirali vse degradirane stavbe v Trstu, bodo uporabniki izvedeli, kje se nahaja degradirano območje, kaj bi se z njim lahko naredilo, vključeni pa so tudi podatki o storitvah, ki so v bližini poslopja. Zanimiv je tudi podatek, da so oblikovalci aplikacije vključili vse podatke, ki so zanimivi za urbano preno. Ob zapuščeni ali degradirani stavbi so navedeni podatki o značilnostih poslopja, velikost, morebitne ovire

in omejitve ter fotografije. Vse so obogatili tudi z urbanističnimi in arhitektonskimi podatki ter s podatki o tem, ali na določeni stavbi že potekajo obnovitvena dela.

Na včerajšnji predstaviti zaključene prve faze projekta so povedali, da so začeli že izvajati drugo fazo projekta, ki predvideva javni forum z nizom srečanj, na katerih se bodo pogovarjali o razvojnih in gospodarskih možnostih. V sklopu te faze bodo arhitekti poseben poudarek namenili izboljšanju socialnih, ekonomskih in bivalnih razmer na obravnavanem območju. Zadnjo fazo pa so poimenovali Cantiere degli Spazi Opportunità, v sklopu katere bodo govorili o konkretnih primerih preno. Arhitekti bodo predstavili dober primer obnove zapuščenega objekta, njegove pozitivne strani in kritične točke procesa inovativne urbane regeneracije. (sč)

ULICA SLATAPER Tatova z motorjem in 5000 evri

V ponedeljek popoldne je dvojica zakrinkanih tatov v središču mesta ukradla celih pet tisoč evrov in zbežala z motornim kolesom. Zgodilo se je v Ulici Slataper, ob glavni tržaški bolnišnici. Delavec, ki iz mestnih pralnic odnaša denar menjalnih avtomatov, je položil torbo z bankovci v prtljažnik avtomobila, parkiranega pred pralnico. Sedel je za volan in vžgal motor, pri prič pa je slišal, da nekdo odpira prtljažnik. Obrnil se je in zagledal moškega z motoristično čelado na glavi. Neznanec je vzel torbo z denarjem in sedel na motorno kolo, na katerem ga je čakal drugi moški, ki je prav tako imel črno čelado. Motorno kolo je z visoko hitrostjo odpeljalo proti Ulici Ginnastica, okrajeni pa je poklical policijo. Številko 113 je odtipkalo več občanov, razburila sta jih hrup in vratolomna vožnja motornega kolesa. Na osnovi pričevanj so policisti ugotovili, da gre za motorno kolo, ki so ga neznanec pred enim tednom ukradli v Vidmu.

VELIKI TRG - Protest pred sedežem prefekture

Sindikati policistov in gasilcev proti vladnim predlogom

Pred prefekturo na tržaškem Velikem trgu so včeraj dopoldne demonstrirali policisti, gasilci, pazniki (pravosodni policisti) in pripadniki državne gozdne straže. Tako so krajevno predstavništvo vlade opozorili na težave organov, ki skrbijo za varnost, še posebno po zadnjih varčevalnih ukrepih, ki jih predvideva osnutek stabilizacijskega zakona. Na državni ravni je bila osrednja protestna akcija včeraj popoldne pred vladno palačo Chigi v Rimu.

Organizatorji tržaškega protesta zagovarjajo »zaščito poklicnega dostojanstva in funkcionalne specifičnosti zaposlenih v tem sektorju ter pravico državljanov do varnosti in kakovostne ter učinkovite pomoči, ki mora biti na ravni civiliziranih držav«. Demonstracija je priredila razvejana mreža sindikatov, skupno jih je celo 27: osem policijskih, sedem pazniških sindikalnih organizacij, šest sindikatov za gozdno stražo ter šest gasilskih sindikatov.

Sindikati opozarjajo na »neodgovorne odločitve italijanske vlade«, o ka-

Gneča protestnikov pred vhodnimi vrati prefekture

KROMA

terih razpravlja parlament ter pozivajo k takojšnjemu sprejetju primernih popravkov. »Vsebinska zakonskega osnutka je v nasprotju z izjavami predstavnikov vlade, da je treba zagotoviti državljanom

najvišjo možno raven varnosti,« poudarjajo policijski sindikati, med drugim pa pozivajo k reorganizaciji sistema policijskih postaj na ozemlju, saj bi lahko tako marsikaj privarčevali.

SV. IVAN - Ob 20. uri Mlad pešec v bolnišnico

Pri Svetem Ivanu se je sinoči pripetila prometna nesreča, huje poškodovanega pešca so reševalci službe 118 prepeljali v bolnišnico na Katinaro. Do nesreče je po navedbah tržaške občinske policije prišlo na vogalu med Drevoredom Sanzio in Ulico Donatello. Mlad moški je okrog 20. ure prečkal cesto, povozil pa ga je avtomobil. Pešec je doživel pretres možganov. Informacij sinoči še ni bilo veliko, v operativno komunikacijskem centru občinske policije še niso imeli podatkov.

Pojasnilo o JFD

Pri Jadranski finančni družbi so v zvezi z nedeljskim člankom z naslovom »Po zlomih prodajajo preostala podjetja« pojasnili, da se je pred meseci pač iztekel mandat upravnega odbora, na občnem zboru pa so se odločili, da predsedniku zaupajo vlogo edinega upravitelja. Nihče ni nikomur odvzel funkcije, so pristavili pri JFD.

PREDSTAVITEV - Knjiga o prof. Bojanu Pavletiču

Športni pedagog in izjemen humanist

Po ljubljanski včeraj še predstavitev v Tržaški knjigarni

Levo avtor knjige Mario Šušteršič, desno pa Milan Pahor in Saša Rudolf, ki sta jo predstavila

KROMA

»Izjemen primer humanista v nehumanističnem času,« se profesorja Bojana Pavletiča, v novi publikaciji Primorski Sokoli bodo še leteli, ki jo je uredil novinar Mario Šušteršič (založba Mladika), spominja tržaški pisatelj Alojz Rebula. »Rebulove besede so pisane na kožo človeku, ki ni bil samo profesor in časnikar, ampak tudi odlični organizator, vizionar, avtor številnih knjig, planinec in nazadnje tudi pesnik,« sta poudarila novinar Saša Rudolf in zgodovinar Milan Pahor, ki sta včeraj dopoldne v Tržaški knjigarni predstavila knjigo o profesorju Bojanu Pavletiču. Kot športnega pedagoga se je Pavletiča spomnil še profesor športne vzgo-

je Miloš Tul, ki je povedal, da je profesor Bojan Pavletič, ko je poučeval na liceju Franceta Prešerna, spremenil koncept telesne vzgoje. »Predmetu, ki so ga dotlej zanemarjali, je dal določeno vrednost in spoštovanje. Športna vzgoja je postala enakovredna drugim predmetom, kar v tistih časih in še danes ni povsem samoumevno,« je razmišljal Tul, ki se v knjigi spominja na svojega mentorja tudi s pomočjo drugih kolegov, profesorjev Franka Drasiča in Silva Faturja.

Knjigo Primorski Sokoli bodo še leteli bodo predstavili še v soboto ob 18.00 na Stadionu 1. maja pri Svetem Ivanu v Trstu.

ŠOLNIK - Žalovanje na DIZT Stefan

Profesorju Davorju Pečenku v slovo

Beseda se zatika, misel se zaustavlja, pogled nemo drsi po levem kotu zbornice. Molk. Težka, svinčena tišina. Na polici sameva dnevnik petega razreda in čaka na razrednika, ki ga ni in ga ne bo. Nikoli več. A se usoda res sme tako kruto poigrati z nami?! Davor, odšel si tiho, neslišno, kot da nas nisi hotel zmotiti pri naših vsakodnevnih opravilih. Ne, to ni podobno tebi. Tvoja narava je hrupna, uporna, izzivalna...

Spomin seže v preteklost: tvoj prvi prihod na šolo. Popestril si naš vsakdanjik, ga močno razgibal, večkrat z ostro, neusmiljeno kritiko, nemalokrat s hudomušnim nasmehom in sočnim humorjem.

Včasih pa nisi znal ali nisi zmozel prislunhiti drugim. Takrat smo bili hudi nate. Danes vemo, da si bil prezahleven do sebe in do drugih. V svojem bistvu si bil izredno čuteč in senzibilen. In vedno iskren. Tvoje življenjsko vodilo je bila stara antična misel, da je resnica onstran vsakega usmiljenja. Za to resnico in pravico si živel in deloval tu-

di zunaj šole. Slovenska beseda je bila tvoj dom, zanjo si se vselej boril dokončno in drzno.

Fasciniral si nas s svojim razkošnim znanjem, kulturno širino in prodorno mislijo. Poleg elektronike, ki si jo več kot dvajset let poučeval na naši šoli, so te privlačila še druga tehniška in umetnostna področja, od domače in svetovne književnosti do slikarstva. Najraje pa si preučeval dogodke iz naše polpretekle zgodovine.

Dragi Davor, od tebe se poslavljamo z nepopisno žalostjo v duši in z občutkom nemoči pred poslednjo resnico. Hvala za vse, kar si nam dal. Bil si markantna, samosvoja osebnost. Nikoli nisi hodil po uhojenih poteh. Raje si odšel tja, kjer ni nobenih poti. In pustil sled.

vsj na DIZ J. STEFAN

Žalna seja jutri na liceju F. Prešerna

Jutri se bodo šolniki, dijaki in prijatelji poklonili spominu prezgodaj preminulega prof. Davorja Pečenka. Žalna seja bo potekala na liceju F. Prešerna z začetkom ob 18.30.

OPČINE - 23 zaposlenih v centru Villaggio del Fanciullo verjetno ob službo

Tiskarno zapirajo

Tiskarna centra Villaggio del Fanciullo na Opčinah je tik pred dokončnim zaprtjem, 23 zaposlenih pa bodo verjetno odpustili. Težave openske tiskarne izvirajo iz krize celotnega sektorja, njeno »hiranje« pa traja že dolgo. Nezaostna naročila so prvi problem, ki ga upraviteljem v tako težkem obdobju ni uspelo rešiti.

Zaposleni v tiskarni se že dve leti živijo s pomočjo socialnih blazilcev oziroma dopolnilne blagajne v različnih oblikah - najprej na podlagi zakonske izjeme (v ital. »in deroga«), nato sta prišli na vrsto redna in izredna oblika dopolnilne blagajne. Ta sredstva so se zdaj izčrpala in v petek bo po poročanju italijanskega deželnega radijskega dnevnika RAI pomembno srečanje med delodajalci in sindikalnimi predstavniki, po katerem naj bi zaposlene po vsej verjetnosti čakala t. i. mobilnost. To je oblika brezposelnosti, ki za določen čas predpostavlja določene pravice in mesečno nadomestilo za dohodke ob izgubi delovnega mesta. Mesečno nadomestilo znaša načeloma 80 odstotkov zadnje mesečne plače, a ne sme presegati 876,89 evra. Redna mobilnost traja največ 12 mesecev, za delavce med 40. in 50. letom 24 mesecev, za delavce nad 50. letom pa 36 mesecev.

Center Villaggio del Fanciullo, ki mu od septembra letos predseduje duhovnik in nekdanji direktor škofijske Karitas Roberto Pasetti (pred njim je vodil center Giovanni Angeli, še prej pa Piergiorgio Ragazzoni), deluje že več kot pol stoletja in spada pod okrilje tržaške škofije. Osrednji dejavnosti sta vzgoja in izobraževanje, zapiranje tiskarne pa nedvomno vzbuja skrb, saj je bila ravno tiskarska dejavnost za openski center največji vir dohodkov. Tiskarna je sodelovala z različnimi deželnimi dnevniki ter s katoliškim tednikom Vita Nuova in oglasnikom Il Mercatino (slednji je od marca letos dostopen samo na spletu), v izrednih primerih se je tam tiskal tudi Primorski dnevnik. Med strankami so bili v zadnjih letih še tržaška univerza, Dežela FJK in druge javne ustanove. (af)

Center Villaggio del Fanciullo na Opčinah

KROMA

SSG - Predprodaja za dva izjemna dogodka

Kledi Kadiu s tangom, nato koncert Magnifica

Abonmajska kampanja se je zaključila v nedeljo, pri blagajni Slovenskega stalnega gledališča pa je v teku predprodaja za dva izjemna dogodka zelenega abonmaja. V torek, 26. novembra bo stopil na oder Kulturnega doma priznani albanski plesalec Kledi Kadiu, ki je doživel posebno medijsko popularnost, a se je tudi izven televizijskih ekranov uveljavil s svojimi umetniškimi sposobnostmi in profesionalnostjo. Kledi bo solo plesalec v predstavi italijanskega ansambla Balletto di Roma Contemporary Tango, s katero SSG in Artisti Associati-Circuito Regionale Danza nadaljujejo tradicijo vsakoletnih tangovskih dogodkov, ki privabljajo številne ljubitelje in profesionalce tega strastnega plesa. Tudi letos bo predstava ponujala dvojno doživetje; prvo bo zaupano plesalcem na odru s sodobnimi interpretacijami »globalne« razsežnosti obče priljubljenega plesa, drugo pa samim gledalcem, saj so »tangueri« vabljeni, da se po predstavi udeležijo milonge v foyeru parterja. Skupine (min 10 oseb) bodo imele poseben popusta pri nakupu vstopnic.

Začela se je tudi predprodaja za koncert Magnifica in srbskega vojnega orkestra Stanislav Binički, ki bo 27. decembra popestril božične praznike s filmsko glasbo in hiti eklektičnega slovenskega pevca, seveda v bleščeči orkestralni preobleki.

Gledališki projekt

Pierfrancesca Favina

Klasična situacija commedie dell'arte - in gledališča Carla Goldonija - v angleški odčitavi in spet prenesena v italijansko vzdušje: tako bi lahko opredelili predstavo Servo per due, ki bo od danes do nedelje na sporedu v veliki Rossettijevi dvorani. Gre za italijansko postavitev dela sodobnega angleškega avtorja Richarda Beana One Man, Two Guvnors, ki je Goldonijevo uspešnico prosto prepisal po svoje in z njo požel uspeh od Londona do New Yorka. Priljubljeni igralec Pierfrancesco Favino je Beanovo delo prenesel v italijanski jezik in postavil sodobno commedio dell'arte, polno vsakovrstne komicnosti, glasbe in tudi akrobatskih elementov.

UNESCO in vizije za Trst

Tržaški center organizacije UNESCO v sodelovanju z Univerzo v Trstu in mednarodno fundacijo Trieste prirejata danes ob 15. uri (v dvorani Bachelet na glavnem sedežu univerze na Trgu Evrope) posvet o vizijah za Trst, ustvarjalnosti in inovativnosti. Predstavili bodo med drugim mrežo kreativnih mest, pobudo UNESCO. Govorili bodo Paolo Alessi, Giuliana Carbi Jesurun, Matteo Fanni Canelles, Domenico Romeo in Igor Jelen.

Leto 1943 in odpornišvo

V državni knjižnici na Trgu papeža Janeza XXIII. bo danes ob 16.30 konferenca iz niza o letu 1943, italijanskem polomu in odporniškem gibanju. O slednjem bo danes predaval Alberto De Bernardi z univerze v Bologni.

Ameliov Colpire al cuore

Kulturno društvo Tina Modotti vabi drevi ob 20.30 v ljudski dom na Pončani (Pončanska ulica 14), kjer bodo predvajali film Giannija Amelie Colpire al cuore (1983, 105'). To je prvi celovečerni film znanega italijanskega režiserja, scenarist je prav tako slavni Vincenzo Cerami.

Na zahodnem Krasu prevladal Cuperlo

S kongresom krožka za zahodni Kras, ki je bil v Ljudskem domu v Križu, so se končale lokalne skupščine Demokratske stranke, ki je sinoči izvolila svoje pokrajinske predstavnike za državno konvencijo. Na pokrajinski ravni je, kot znano, med članstvom prevladal Gianni Cuperlo, ki je zmagal tudi v krožku za Križ, Prosek in Kontovel. Tajnik Juri Zeriali (Cuperlo) je izrazil prepričanje, da bo krožek še naprej deloval enotno ne glede na različne izbire v zvezi z državno usmeritvijo DS.

BARKOVLJE - Ob gostovanju SSG z otroško predstavo Primoža Forteja

Učenci so se veselili Pedenjpeda

Obiskal jih je tudi »očka« junaka, pesnik Niko Grafenauer skupaj s prav tako priljubljenim pesnikom Miroslavom Košuto

Pesnik Niko Grafenauer (levo) je skupaj z Miroslavom Košuto se je sredi razigranih barkovljanskih otrok zabaval ob uprizoritvi igre o Pedenjpedu, v kateri je Primož Forte posebil junaka iz njegovih pesmic

KROMA

Pedenjped ima petdeset let, kaže pa jih vedno pet in je s svojimi otroškimi domisljicami in energijo, ponovno prevzel adrenalinsko navdušene otroke, ki so se v petek zbrali na sedežu društva v Barkovljah. Ponovitev predstave Primoža Forteja po pesmih o že klasičnem junaku Nika Grafenauerja je bila tokrat res posebna, saj jo je posnela televizijska ekipa slovenskega programa deželnega sedeža RAI, med publiko pa sta sedela dva pomembna gosta: pesnik Miroslav Košuta in celo »očka« Pedenjpeda Niko Grafenauer. Obisk priznanih pesnikov in Prešernovih nagrajencev, ki sta posebno priljubljena na področju otroške literature, je bil za male abonente Slovenskega stalnega gledališča imenitno doživetje, ki je nadgradilo ogled zabavne predstave, pri kateri so vsi sodelovali zelo aktivno s petjem pesmic in spremljanjem njihovih besedil s pomočjo pesniške zbirke, ki so jo osnovnošolci prinesli s seboj. Drugi in tretji razredi tekmujejo namreč za Cankarjevo nagrado ravno na temo Pedenjpeda in so po predstavi postavili avtorju nekaj vprašanj, s katerimi so pokazali veliko zanimanja in radosnosti predvsem do pesniškega »poklica«. Odkrili so tako, da je Pedenjped nastal, ko je bil avtor še študent, točneje v dnevi, ko je ležal v postelji zaradi angine. Ime junaka je našel v Levstikovih pesmi o »Pedenjčloveku«, domišljjski svet Pedenjcarstva pa je prikazal brezskrbno otroštvo, ki ga je avtor sredi vojne ni okusil in si ga je zato ustvaril kasneje v pesmicah. Grafenauer je bil navdušen nad predstavo in živahnim odzivom otrok. Otroci iz Barkovlj pa so pripravili posebno dobrodošlico tudi za Miroslava Košuto, saj so mu poklonili skoreografrano izvedbo pesmi iz predstave Ptička smejalca.

GLEDALIŠKI VRTILJAK - Preteklo nedeljo tretja predstava

Vedno aktualni Ostržek

V gosteh je bilo Gledališče na vrvcu iz Nove Gorice - 1. decembra nova predstava in Miklavžev obisk

Letošnja abonmajska sezona Gledališkega vrtiljaka se bo kmalu prevesila v svojo drugo polovico: ni še namreč zbledel spomin na tretjo od sedmih predstav, ki je potekala preteklo nedeljo, 10. novembra, ko že trka na vrata četrta, ki bo na sporedu prav kmalu, v nedeljo, 1. decembra, ko bo male in velike gledalce kratkočasil gledališka skupina Slovenski oder (tako je ime ansamblu Radijskega odra, ko nastopa na odrskih deskah), ki bo v Marjinem domu pri Sv. Ivanu uprizorila predstavo Duh po cekinih, ob tej priložnosti pa bo prisotne pozdravil tudi sv. Miklavž.

Spodobi pa se, da se nekoliko vrnemo k zadnji predstavi na odru Marjinoga doma, kjer je Gledališki vrtiljak gostil Gledališče na vrvcu iz Nove Gorice. Tudi novogoriško gledališče, ki združuje mlade ljubitelje dramske umetnosti, ki še obiskujejo srednjo šolo in katerega predstave so prvenstveno namenjene otrokom in mladini, je bilo že večkrat gost organizatorjev vrtiljaka, se pravi Radijskega odra in Slovenske prosvete, tokrat pa se je tercet mladih igralk – Anuše Kodelja, Maje Petrovič in Ane Marije Belingar – predstavil z vsem znano zgodbo o Ostržku italijanskega pisatelja Carla Collodija, ki jo je

po Collodijevih motivih za oder priredil Emil Aberšek. Nastala je tako glasbena predstava za otroke, v kateri so lahko mali gledalci tudi interagirali s protagonisti in tako aktivno sledili zgodbi o Ostržku, lažnivi in ne ravno načitani lutki, ki pa skozi nezgode in dogodivščine, ki jih doživi, spozna, da če bo hodila v šolo, bo imela možnost, da se kaj nauči. Občinstvo je pri tem lahko prisluhnilo tudi izvorni glasbi avtorja Mateja Petejana, za scenografijo je po-

skrbela Polona Žogar, za koreografijo Vanessa Benak Cvijanovič, za korepeticijo Ana Stergulc, medtem ko so živahni kostumi in režija sad skupinskega dela.

Tudi tokrat so mladi abonenti pred vsako predstavo lahko aktivno sodelovali pri animaciji Študijskega centra Melanie Klein, ki bo na sporedu tudi v prihodnje, ravno tako je še vedno mogoče z risbami sodelovati na natečaju Moj najljubši gledališki junak.

OPČINE - Jutri Kako prepoznati človeka v stiski in mu pomagati

Radi sami sebe preprečujemo, da živimo v srečni družbi, brez vojnih konfliktov na naših tleh, brez velikega pomanjkanja osnovnih potrebščin in priznajmo, z relativno dobrim standardom, o kakršnem naši starši oziroma stari starši niso niti sanjali... Toda zgodi se, da iz te zaverovanosti naenkrat pademo na trda tla, ko nepričakovano izvemo o našem sosedu, ki na videz velja za srečnega in uspešnega človeka (»iznad vsakega suma«), da je postal žrtev alkohola ali mamil. Preseneti nas novica o uspešnem mladem človeku, ki je iz nerazumljivih razlogov padel v depresijo ... Šokira nas izid ankete o alkoholizmu ali uporabi mamil med mladimi in se raje branimo s slepljenjem samih sebe, češ, saj ne gre za tukajšnjo mladino in še manj za slovenske kroge.

Težko se je sprijazniti s spoznanjem, da morda tudi v naši družbi ni vse vedno idealno, kot bi si želeli. Gotovo se je še težje vprašati, ali smo vsi dovolj pozorni na sočloveka (vseh starosti) in ali znamo sploh opaziti njegovo osamljenost, žalost in prisluhniti njegovi stiski.

Gotovo je najvažnejši korak narejen s tem, da se poskusimo soočiti z realnostjo in se izobraziti o tem, na kakšne znake naj bomo pozorni pri naših najbližjih ali tudi na delovnem mestu, pri kolegih, prijateljih, učencih. Seveda ne gre za radosnost in hladno opazovanje, pri tem mora priti v ospredje dobra mera empatije in ljubečega zanimanja za ljudi, ki nam jih je usoda poslala na našo življenjsko pot.

O vsem tem nam bosta jutri ob 20. uri predavala dva strokovnjaka, ki se strokovno posvečata tem problemom. To sta goriški psihiater dr. Bernard Špacapan, ki je vse življenje posvetil zdravljenju alkoholikov in zasvojenec s psihoaktivnimi drogami - bil je celo primarij tovrstne službe, in sodelavka oddelka za zdravljenje zasvojenec z nelegalnimi snovmi Roberta Sulčić.

Prisrčno vabljeni, da pridete v Finžgarjev dom, jima prisluhnete v živo in se z njima tudi osebno pogovorite! (A.P.)

V GROPADI - Martinovanje SKD Skala

Dalmatinske pesmi vsakič napolnijo dvorano

Prejšnji konec tedna je dalmatinsko-vinski zborovski nastop ob priliki martinovanja, ki ga je organiziralo kulturno društvo Skala, privabil v gropski zadrudni dom precej ljudi. Dvorana je bila namreč v pravem pomenu besede polna. Nastopi domačega mešanega pevskega zbo-

ra Skala Slovan, pod taktirko Jarija Jarca, moške vokalne skupine Lipa iz Bazovice dirigentke Anastazije Purič (na sliki KROMA) ter moškega pevskega zbora iz Križa, pod vodstvom Rada Miliča, so navdušili občinstvo, ki se je nadejalo ob Martinovi pojedini zbralo še pozno v večer.

OPČINE - Na pobudo pevskega zbora Tabor

Martinov večer v znamenju petja in glasbe

Glasba in petje sta zaznamovala tradicionalni Martinov večer, ki ga je v petek priredil Moški pevski zbor Tabor z Opčin (na sliki Kroma). Poleg domačega zbora, ki je pod taktirko Davida Žerjela nastopil s programom novih skladb, je večer sooblikoval Mešani pevski

zbor Lipa iz Bazovice, ki ga vodi Tamara Ražem. Bazovski pevci ni pevke so predstavili izbor skladb slovenskih in tujih avtorjev iz svojega repertoarja. Med zlasti pa še po koncu uradnega programa je večer pozivila glasba mladih domačinov, članov ansambla U'openska mulerija.

LIKOVNA UMETNOST - Umetnik dveh svetov, razpet med Evropo in ZDA, je predsinoči mirno zaspal

Bogdan Grom se je poslovil

V ponedeljek, 18. novembra, je nekaj pred polnočjo mirno zaspal na svojem domu v Englewoodu v New Jerseyju vsestranski likovni umetnik Bogdan Grom.

Bogdan Grom se je rodil v Devinščini pri Trstu leta 1918. Njegov oče je kot ravnatelj Hranilnice Dravske banovine v Ljubljani podpiral umetnike in ga vozil na razstave. Mati je prav tako znala vzbujati v njem smisel za lepoto in ljubezen do domače zemlje ter kulture, na katere je ostal zavezan. Študiral je na akademijah za likovno umetnost v Perugiji, Rimu in Benetkah, kjer je diplomiral leta 1944 s slikarjema Guidom Cadorinom in Carlom della Zorza. V Münchnu in Benetkah se je nato specializiral v uporabni umetnosti. Veliko je potoval in živel v Pragi, Trstu, Zagrebu, Subotici, Ljubljani, Beogradu in Ptuj. Poučeval je v Trstu in New Yorku. Pred odhodom v Ameriko leta 1957 je ustvarjal batike, vedute, krajine in žanrske prizore, ki jih označuje izrazna svežina ter se je vzporedno posvečal grafičnemu oblikovanju, predvsem knjižni ilustraciji.

Ameriško obdobje je začel v neofuturističnem duhu prenovljenega dinamizma. Značilen stilizirani obris kraškega zidka je postal osrednji motiv njegovih izrezank, cut-outov. Njegovе kipe iz različnih materialov označujeta smisel za plastičnost, monumentalnost in uporaba tako tradicionalnih kot industrijskih materialov. Ustvaril je številne posege za arhitektonske objekte, palače, nakupovalne centre, trge, sakralno arhitekturo, vitraže, okrasne mozaike. Na Veleposlaništvu RS v Washingtonu je njegov bronast kip Straža iz leta 1968.

Bogdan Grom je bil posebno po-

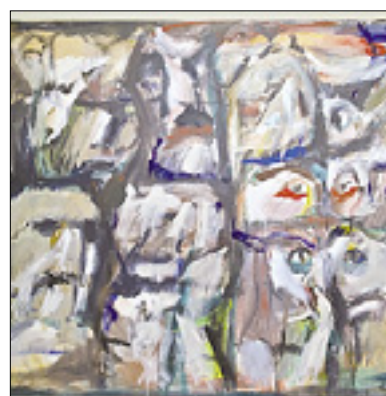
Bogdan Grom in nekatere njegove umetnine z lanske razstave v tržaškem Skladišču idej

KROMA

zoren do družbene problematike in krajevne identitete. Razstavljal je začel leta 1949 s skupino slovenskih tržaških umetnikov v galeriji Scorpione v Trstu, sledile so razstave v pomembnejših italijanskih mestih, pri-

soten je bil tudi na rimskem Quadriennalu. Razstavljal je v: Italiji, bivši Jugoslaviji, Nemčiji, Švici, Španiji, Avstriji, Sloveniji, Bolgariji, v Izraelu, na Japonskem ter v ZDA. Njegova dela so prisotna v stalnih zbirkah v Gal-

leria Nazionale d'Arte v Rimu, v muzeju Revoltella v Trstu, v Narodni galeriji v Beogradu, v Moderni galeriji v Ljubljani, v Cincinnati Art Museum v Ohaio, v Guggenheimu v New Yorku, v White House Art Collection v Washingtonu in v številnih drugih tudi zasebnih zbirkah. Leta 2011 je prejel odličje predsednika Republike Slovenije Danila Türka za bogat ustvarjal-

ni opus, s katerim je vseskozi opravljal poslanstvo ambasadorja odličnosti in imenitnosti slovenske kulture.

Bogdan Grom, umetnik dveh svetov, razpet med Evropo in ZDA je pustil izjemno bogat in raznolik opus, ki ga smemo deliti v dva večja sklopa: njegovo avtorsko umetniško produkcijo iz področij risbe, grafike, slikarstva in kiparstva ter iz področja uporabne umetnosti grafičnega ter predmetnega oblikovanja poleg pomembnih posegov za opremo arhitekture in javnih prostorov. Lani je bila v Trstu v prostorih Skladišča idej večja retrospektivna razstava ob priložnosti rojstva stalne zbirke mojstrovih del, ki jih je umetnik podaril Tržaški pokrajini. Leta 2011 mu je zgoniška občinska uprava dodelila in izročila častno občanstvo. Na to priznanje je bil še posebej ponosen, saj je ostal čvrsto vezan na svoje korenine in kulturo, ki jo je ponesele daleč v svet.

Jasna Merku

SODOBNA GLASBA - Milanski ansambel MDI na Trieste Prima

Corrado Rojac predstavil svojo novo skladbo

Na letošnjih Mednarodnih srečanjih s sodobno glasbo Trieste Prima so doslej prevladovali pihala in klavir, peti koncert pa je obogatil zvočno paleto s tremi godali: nastopil je namreč milanski ansambel MDI, skupina, ki je že večkrat sodelovala z družstvom Chromas in se je letos predstavila v dokaj bogati zasedbi. Violinist Lorenzo Gentili Tedeschi, violist Paolo Fumagalli, čelist Giorgio Casati, flavtistka Sonia Formenti, klarinetist Paolo Casiraghi in pianist Luca Ieracitano so oblikovali pisan mozaik italijanskih in nemških avtorjev, čigar skladbe je tudi tokrat predstavil Corrado Rojac, član umetniškega odbora društva Chromas.

Če se glasba že po svoji naravi izogiba besednih definicij, se jim sodobna glasba toliko bolj izmika, saj je postmodernizem res težko uokviriti in razdeliti na jasno opredeljene sheme. Kot je dejal Rojac, si lahko pomagamo z intuitivnim zaledjem, ki nam med poslušanjem priključuje bolj ali manj jasne vzorce, sicer pa nas skladatelji vabijo, da se brez predsodkov prepustimo neznanim zvočnim pokrajini.

Prvo nam je naslikal nemški komponist Jörg Widmann v skladbi za klarinet in klavir z naslovom Fünf Bruchstücke: odlični klarinetist je iz svojega glasbila izvalil vsemogoče zvoke, od toplih in globokih, ki jim je klavir odgovarjal kot harmonski odsev, do bolj nevrotičnih, nebovpijočih vzklikov, ki so razgibali skladbo do ekstremnih viškov in se nato umirili v statičnem, skoraj sanjnjem vzdušju. Dokaj miren potek ima tudi skladba Una lontana eco, trio za klavir, violino in violončelo, ki ga je pokojni Giampaolo Coral, ustanovitelj festivala, spisal pred petimi leti: odločen začetek se postopoma odpira melodičnemu navdihu in spaja instrumente v bogatem prepletanju, med katerim se občasno oglašča droben odkrušek Mahlerjeve 5. simfonije. Zasedba se je razširila v kvartet v naslednji skladbi, ki jo je dirigiral sam avtor, nemški skladatelj Robert HP Platz: Wunderblock I,III je nastala l.2010 kot neke vrste dialog z lastno podzavestjo, kot razlaga avtor. Flavta in klarinet sta oblikovala sko-

raj prost recitativ, ki so ga godala podprla z mehko spremljavo, nato je tudi violončelo izpovedal svojo romantično naravo v široki kadenci.

Drugi del programa je slonel na polni zasedbi, ki jo je vodil Robert HP Platz: živahno, igrivo, vseskozi pestro je zazvenela skladba Algoritmo intuitivo, ki jo je spisal Andrea Portera; domiselne kombinacije je dopolnil preparirani klavir, ki so ga uporabili tudi naslednji avtorji. Švicar Jean-Luc Darbellay je v skladbi Pieve Caina (gre za malo vasico blizu Perugia, kjer je mojster srečal italijanskega kolego Giacinta Scelsija) uporabil temni zamet basklarinetu za skrivnostno vzdusje, zamolklo grmenje, ki postopoma vzvalovi do nasilnih izbruhov, se umiri do skoraj neslišnega nivoja, nato pa dobi tudi bolj igrive odtenke v pritaženem trkanju godal in pihal. Skladatelj, ki je bil prisoten v dvorani, je z izvajalci požele veliko aplavzov, kot tudi Max E.Keller s skladbo Keimcom sorpresa. Presenečenje je tičalo v celi vrsti efektov, ki so jih godala poustvarila z najrazličnejšimi prijemi, od krožnega šelestenja z lokom po ubiralki do ostrega pizzicata.

Koncert je sklenila skladba, ki jo je Corrado Rojac prvič predstavil občinstvu: naš harmonikar in že mednarodno cenjen skladatelj je povedal, da se je zamisel rodila med branjem poezij lani preminule poljske pesnice Wislawe Szymborske, Nobelove nagrajenke iz l.1996. Vez med poezijami in partituro pa je le posredna, kajti naslov Nelle linee-Med vrsticami se je oddaljil od izhodišča ter obogatil z asociacijami, ki so avtorja pripeljale do melodičnih linij. Ne gre za spogledovanje s ceneno novoromantično strujo, kajti skladba se predstavi ostro, odsekano, v sinkopiranem ritmu, in se le postopoma razširi ter odpre širšim melodičnim lokom, ki pa se radi drobijo in naposled usedejo v mehko disonančne harmonije. Tudi Rojac je požele veliko aplavzov dokaj številnega občinstva.

Srečanja (vedno ob 18. uri v Muzeju Revoltella) bodo na vrsti še dvakrat: v soboto, 23. novembra, s tržaškim tolkalnim duom Zari in v sredo, 27. novembra, s kvartetom Paul Klee.

Katja Kralj

CANKARJEV DOM - Nastopa Fazil Say

Koncerta v znamenju turške glasbe

V četrtek, 21., in v petek, 22. novembra, bosta v okviru Oranžnega abonmaja dva koncerta posvečena turško obarvani glasbi. Prva polovica večera bo obsegala Mozartovo uverturo iz spevoigre Beg iz seraja, ki je nastala, ko je bila na Dunaju v 17. in 18. stoletju razširjena turška moda. Poleg vsebinskih navezav na otomanski imperij ima delo tudi instrumentacijo, ki spominja na janičarsko vojaško glasbo meher s skupino trianglov, činel, bobnov in pikola. Beg iz seraja je Mozart zaključil l. 1781: gre za prvo večje delo po preselitvi na Dunaj, z njo pa je dosegel izjemen uspeh in dvignil svoj skladateljski status.

Med najboljšimi priljubljenimi Mozartovimi klavirskimi deli je Koncert za klavir in orkester v A-duru K488 (1786), iz istega obdobja kot opera Figarova svatba. Mozart je klavirske koncerte napisal za svoje nastope pred publiko, navadno v zelo kratkem času, vendar veljajo za prve prave umetnine znotraj te vrsti. Koncert v A-duru se je še posebno priljubil zaradi melanholičnega drugega stavka.

Podobno vlogo skladatelja-izvajalca ima tudi solist večera, Fazil Say, bizarni pianist s klasično in jazzovsko izobrazbo. Njegova sedemstavčna Istanbulska simfonija op. 28 (2009) je prva od treh simfonij (drugi dve nosita naslov Vesolje in Mezopotamija) in je poklon mestu ob Bosporskem ožini. Posnetek simfonije v istoimenskem albumu je letos prejel posebno nagrado komisije na nemškem tekmovanju Echo Klassik. V njej lahko slišimo vplive turške religiozne glasbe ter bambusno flavto naj, citre kanun in bobne kudum,

bendir in darbuka. Sayev skladateljski opus zaznamujejo vplivi jazzovske improvizacije, melodične ideje iz turške religiozne in ljudske glasbe, navdihuje pa se tudi pri pesnikih (npr. pri Omarju Hajamu, ki nastopa v Bartolovem romanu Alamut). Prav Omar Hajam je vezan na neprijeten dogodek: ob priliki svojega zadnjega koncerta v Ljubljani, junija 2012, je Fazil Say izvedel, da ga je turško sodišče obtožilo žaljenja islamske vere, ker je na Twitterju »začivkal« nekaj satiričnih Hajamovih verzov. Sodišče ga je pogojno obsodilo na deset mesecev zapora, afera pa je sprožila veliko diskusij glede svobode misli in izražanja v Turčiji.

Slovensko filharmonijo bo dirigiral Naci Özgüç, glavni dirigent Državnega opernega in baletnega orkestra v Ankari. Özgüç je dolgoletni sodelavec Fazila Saya, ukvarja pa se predvsem z izvajanjem del svojih sonarodnjakov.

Sara Zupančič

OLBIA - Sardinijo prizadelo neurje izrednih razsežnosti, doslej 16 mrtvih in več pogrešanih

V ciklonu človeške žrtve in katastrofalno razdejanje

Na fotografijah prizori deroče vode in poplavljenih predelov na območju Olbie, kije bilo najbolj prizadeto

ANSA

RIM - Vlada je na Sardiniji, ki jo je minulo noč prizadel ciklon Kleopatra, razglasila izredne razmere. Ciklon je prinesel smrt in razdejanje težko izmerljivih razsežnosti, gre pa vsekakor za pravo naravno katastrofo. V neurju je umrlo najmanj 16 ali 17 ljudi, nekaj jih še vedno pogrešajo, več tisoč pa jih je moralo zapustiti domove in se umakniti v časna zatočišča. Premier Enrico Letta govori o »neverjetni tragediji«. Močno neurje in poplave so na Sardiniji odnašali mostove in poplavljali hiše. Reševalci se do nekaterih nižje ležečih predelov, kjer so številne reke prestopile bregove, še vedno skušajo prebiti. V reševalnih akcijah sodelujejo tudi reševalni psi, vojska in mornarica. Letta je poudaril, da je prioriteta reševanje človeških življenj. »Odločili smo se sklicati sejo vlade z namenom razglasiti izredno stanje,« je pojasnil premier. Na ta način bodo lahko okreplili reševalne operacije in prizadetim zagotovili denarna sredstva.

Prav tako je italijanska vlada oblikovala odbor za izredno stanje, ki naj bi vodil razdeljevanje pomoči in ocenjevanje škode. »Država bo storila vse, da ponudi pomoč prizadetim družinam,« je še poudaril premier, ki je na Sardinijo odpotoval tudi sam.

Po prvih ocenah je na prizadetem območju (največje uničenje je v regiji Gallura) kakih petsto kilometrov cest napol uničenih s plazovi in usadi, sesulo pa se je tudi več mostov, zaradi česar so prometne zveze skoraj povsem prekinjene.

Vlada je na včerajšnji seji sicer za nujno pomoč dodelila 20 milijonov evrov. Deželna vlada je k temu dodala še pet milijonov evrov. Pristaniško mesto Olbia, poleti priljubljen letoviški kraj, je ostalo skoraj popolnoma pod vodo. Prebivalci so se zatekli v hotele, športne dvorane in k nekaterim posameznikom, ki so odprli vrata svojih hiš.

»Število žrtev se je zvišalo na 18 in več ljudi je še pogrešanih,« je povedal predsednik dežele Ugo Cappellacci za televizijski kanal SkyTG24. Točno število pogrešanih oseb ni znano, različni viri pa navajajo od dva do štiri pogrešane »Operacija za zagotovitev osnovnih potrebščin evakuiranim poteka. Načrtujemo ponovno vzpostavitev elektrike, začetek črpanja

vode s poplavljenih območij in čiščenje cest,« je še dodal Cappellacci.

Po oceni lokalnega direktorja agencije za civilno zaščito Gianfranca Galaffuja je neurje s poplavami prizadelo okoli 20.000 ljudi. »Še vedno se skušamo prebiti do nekaterih nižje ležečih predelov,« je dodal.

SARDINIJA Mores ima posebno vez s Slovenci

TRST - V Trstu živi veliko Sardincev, nekateri zamejski Slovenci imajo tudi sardinsko kri. Včeraj pa smo se pogovarjali s Sardincem, ki že štirideset let živi v Bazovici, odkar se je oženil. »Dela sem v banki Cassa di risparmio. Pod pritiskom žene Marije sem se moral naučiti slovenščine,« nam je v slovenskem jeziku duhovito dejal gospod Andrea Mulas. Po rodu je iz Moresa, mesteca, ki leži 40 kilometrov od Sassarija. »Ob 17. uri sem poklical sorodnike in potrdili so mi, da je v Moresu vse v redu. Tam ni težav s poplavami. Imam pa prijatelje v Macomerju, kjer je voda zalila kleti in podobno. Vsekakor tudi tam ni bilo nič hujšega,« je povedal sogovornik, ki se je zdavnaj vključil v vaško kulturno življenje, saj poje pri zboru Lipa.

Na domači otok, ki ga je v ponedeljek prizadelo katastrofalno neurje, se Mulas vrača vsako leto, za tržaške in goriške Slovence je tudi že organiziral izlete. Njegov Mores ima namreč posebno vez s Slovenci v Italiji: prav tam je med letoma 1975 in 1980 županoval Mulasov slovenski prijatelj, Goričan Dušan Simčič. Ta je bil v Moresu tudi 20 let občinski odbornik in je bil s pokončno držo vsem krajanom za zgled, umrl je leta 2010. Na Sardiniji se je znašel leta 1942, ko je italijanska vojska tja poslala skupino primorskih fantov, on pa je tam ostal in si ustvaril družino ter mesto v krajevni zgodovini. (af)

prebivalci pritožujejo, da niso bili obveščeni o nevarnosti.

Na otoku je sicer v zadnjih 24 urah padlo 440 milimetrov dežja, precej več kot običajno v tem času, vsekakor pa toliko, kolikor ga na tistem območju pade v približno šestih mesecih. Veter je pihal z do 100 kilometri na uro.

Neurje se je iz Sardinije premaknilo proti Kalabriji in Kampanji na jugu Italije. V Rimu pozorno spremljajo nivo Tibere. V Kalabriji so že evakuirali eno od počitniških naselij, začasno pa so tudi prekinili trajektne povezave med Neapljem in otoki Capri, Ischia in Procida. Pod vodo je tudi Trg sv. Marka v Benetkah.

RIM - Na sinočnjem zborovanju poslancev DS

Letta branil Cancellierijevo in pozval poslance DS k »čutu odgovornosti«

RIM - Pred današnjo razpravo v parlamentu, kjer bo glasovanje o resoluciji, s katero Gibanje pet zvezd zahteva odstop ministrice za pravosodje Annamarije Cancellieri, se je predsednik vlade Enrico Letta udeležil sinočnjega zborovanja poslancev Demokratske stranke. Z njim sta prišla tudi sekretar stranke Guglielmo Epifani in minister za odnose s Parlamentom Dario Franceschini.

Letta je demokratskim poslancem razložil, da resolucija Gibanja 5 zvezd ni le naperjena proti ministrici, temveč gre dejansko za poskus nezaupnice celotni vladi. Zato je Letta apeliral na čut odgovornosti poslancev DS, med katerimi, kot je znano, še zlasti Renzijeve pristaši, prav tako zahtevajo odstop Cancellierijeve. »Vem, da mislimo različno, toda sprašujem vas za gesto odgovornosti, kajti edino enotnost DS lahko obdrži pokonci italijanski politični sistem«, je dejal Letta.

Predsednik vlade je zagovarjal delo ministrice, rekoč, da so obtožbe na njen račun neutemeljene in proizvod agresivne kampanje Grillovega gibanja, napad na vlado pa je treba zavrniti.

V razpravi je Gianni Cuperlo dejal, da bi morala ministrica po njegovi oceni sama odstopiti pred glasovanjem, »če pa nas Letta poziva, naj bomo odgovorni, potem moramo biti odgovorni«. Renzijeve pristaši so z resolucijo pozvali ministrico, naj poda ostavko. To stališče je v imenu skupine zastopal Paolo Gentiloni, ki je potem vendarle priznal, da se je treba podrediti Lettovemu pozivu k odgovornosti, če že ni druge poti. Nazadnje se je podredil tudi Pippo Civati, ki je poudaril, da ni mogoče glasovati za dokument Gibanja pet zvezd, vendar je prej audi sam hotel vložiti resolucijo z nezaupnico ministrici. Nazadnje je dejal, da »se odzivam Lettovemu klicu k odgovornosti, ker se čutim član te skupine«,

VILEŠ - Ikeino nakupovalno središče Tiare Shopping bodo odprli 5. decembra

Odprtje so odložili, ker z deli zamujajo

V Vilešu jutri ne bodo odprli Ikeinega nakupovalnega središča Tiare Shopping. Njegovo opremljanje se še ni zaključilo, zato so se pri podjetju Inter Ikea Centre Group v ponedeljek zvečer odločili, da odprtje odloži na 5. december. Včeraj dopoldne so svojo odločitev sporočili krajevnim upraviteljem in najemnikom trgovin v novem nakupovalnem središču; župana iz Romansa Davideja Furlana so iz podjetja Inter Ikea Centre Group klicali okrog 12.30, potem ko je bil z nami na vezi glede urejanja prometne infrastrukture med Vilešem in Romansom. Takoj zatem nas je župan poklical v uredništvo in nam sporočil, da je bilo odprtje odloženo. Okrog 14. ure je v naše uredništvo po elektronski pošti prišlo še uradno sporočilo družbe Inter Ikea Centre Group, popoldne pa so v Vilešu odstranili s pročelja nakupovalnega središča velik reklamni pano, na katerem so v slovenščini in italijanščini opozarjali na jutrišnje odprtje. Pred nakupovalno središče so v prejšnjih dneh namestili celo velik ogrevani šotor za slovesno praznovanje odprtja, na katerega bo pač treba počakati še dva tedna.

GRADBENA DELA SO SE ZAVLEKLA

»Potrebujemo še nekaj časa, da zaključimo z opremljanjem našega novega nakupovalnega središča v Vilešu. Čeprav smo se maksimalno potrudili, da bi nam uspelo središče odpreti 21. novembra, so se gradbena dela zavlekla. Odložitev odprtja predstavlja nedvomno zelo težko odločitev, saj je 90 odstotkov prodajnih prostorov že oddanih,« pojasnjuje Herman Gewert, »managing director« družbe Inter Ikea Centre Group, ki se vsekakor zahvaljuje krajevnim upravam in še zlasti občini Vileš za trud, vložen v vse potrebne upravne postopke. Iz tiskovne urada družbe Inter Ikea Centre Group so nam potrdili, da odložitev odprtja ni vezana na pridobitev dovoljenj za obratovanje, pač pa edino na zamudo, ki se je nabrala med gradnjo in še zlasti opremljanjem novega nakupovalnega središča.

TEŽAVE SO BILE V ZRAKU

V zadnjih tednih je bilo gradbišče Tiare Shoppinga podobno mravljišču. Parkirišče za nakupovalnim središčem je bilo polno tovornjakov in vozil najrazličnejših obrtniških podjetij iz cele dežele in tudi iz

bolj oddaljenih krajev, ki so sodelovali pri opremljanju trgovin. Čeprav so delavci in obrtniki delali noč in dan, med delavniki in nedeljami, jim opremljanje nakupovalnega središča ni uspelo speljati do konca. Tudi prilaganje prometne infrastrukture ni potekalo po predvidenem časovnem planu; cestni odcep za Romanso so dokončali komaj v ponedeljek zvečer, krožišče v središču Vileša pa še ni povsem zaključeno. Do konca niso uspeli speljati niti gradnje novih parkirnih mest, predvsem pa dajejo ceste okrog novega nakupovalnega središča videz neurejenosti, saj so pomazane z blatom tovornjakov, ki so v prejšnjih dneh dostavljali blago po neasfaltiranih cestah za objektom. Da se opremljanje ne bo pravočasno zaključilo, so predvidevali tako v Vilešu kot v Romansu, kjer se je razširil glas, da naj bi bilo opremljenih in torej pripravljenih na odprtje le 70 od 170 trgovin in javnih lokalov.

Da poteka gradnja z zamudo, je bilo nazadnje občutiti tudi iz molka tiskovne urada družbe Inter Ikea Centre Group. V zadnjih dneh niso poslali niti enega sporočila, ki bi napovedovalo odprtje novega nakupovalnega središča. Ko so leta 2009 odprli veleblagovnico Ikea, je bilo precej drugače. Za novinarje iz cele dežele, iz Slovenije in Hrvaške so pripravili dva vodena obiska trgovine še pred njenim odprtjem, ki je seveda potekalo na napovedni dan ob 7. uri zjutraj, kot veleva tradicija švedskega pohištvenega velikana. Kljub rani uri so se seveda na Ikeinem slovesnem odprtju zbrali številni krajevnih upravitelji in politični veljaki.

NOVICO IZVEDELI PREKO SPLETA

Novica o odložitvi odprtja se je včeraj popoldne takoj razširila po spletu in socialnih omrežjih. Nekateri uslužbenci novih trgovin so ravno preko Facebooka in Twitterja izvedeli, da jutrišnji ne bo njihov prvi delovni dan. Odložitev odprtja jih je nedvomno oškodovala, kar seveda velja tudi za najemnike trgovin. Največji prodajni prostor v novem nakupovalnem središču - 8500 kvadratnih metrov - pripada družbi COOP Consumatori Nordest, ki je v reklamno kampanjo pred odprtjem nakupovalnega središča vložila kar nekaj denarja. V prejšnjih dneh so po vsej goriški pokrajini razdelili reklamno brošuro s posebnimi ponudbami in popusti, ki naj bi ve-

Gradnja nakupovalnega središča v Vilešu še ni zaključena

BUMBACA

ljali med 21. in 30. novembrom. Brošuri so z ozirom na bližanje božičnih praznikov in še zlasti Miklavža dodali še posebno prilogo, ki je posvečena v celoti igračam. Brošuro in prilogo lahko zdaj le še odvrzemo v zaboj za recikliranje papirja!

Podobno kot družba COOP Consumatori Nordest so oškodovali še ostale trgovine, nedvomno pa odložitev odprtja predstavlja še najslabšo reklamo za družbo Inter Ikea Centre Group. V tiskovnem sporočilu so včeraj še zapisali, da so vodilno podjetje, kar zadeva nakupovalna središča v Evropi in na Kitajskem. »Upravljamo trideset nakupovalnih središč, šestnajst jih gradimo na Kitajskem, v Češki, Franciji, Italiji, Poljski, Portugalski, Slovaški, Španiji in Švici. Preko sto milijonov ljudi letno obišče naša nakupovalna središča. Po udariti želimo, da podjetje Ikea Retail Ita-

lia, ki za skupino Ikea upravlja trgovino Ikea v Vilešu, ni nikakor vpletena v gradbena dela za izgradnjo novega nakupovalnega središča,« so pojasnili iz podjetja Inter Ikea Centre Group in s tem dejansko naprtili krivdo za zamude gradbenim podjetjem, ki so sodelovala pri gradnji novega nakupovalnega središča.

Na svetovnem spletu se je včeraj popoldne nabralo kar nekaj pikrih komentarjev in pripomb ljudi, ki so se jutri nameravali odpraviti v Vileš, da bi kupili digitalno televizijo, mobilni telefon ali drugo blago po znižani ceni, kakor so napovedovale reklamne brošure. »Ne jezite se. Dvotedenska odložitev odprtja ni nič v primerjavi z zamudo, ki si jo v Italiji nabere večina javni del,« pa je nekdo pametno pripomnil na spletu.

Danjel Radetič

GORICA - Protest

Policisti in gasilci skupaj na ulici

Policisti in gasilci so včeraj manifestirali pred prefekturami po vsej državi, popoldne pa so se njihovi predstavniki zbrali na protestnem shodu v Rimu, da bi izrazili svoje nestrinjanje z vrsto ukrepov, ki jih državna vlada sprejema na področju javne varnosti. V Gorici so se sindikalni zastopniki policistov in gasilcev zbrali na Travniku, kjer so mimoidočim delili letake.

Policisti in gasilci opozarjajo, da je vlada tudi za prihodnje leto in že četrtič zapored zamrznila višanje plač, hkrati pa krči finančno dotacijo za plačevanje nador. Po besedah policistov in gasilcev je že več let blokirano zaposlovanje novega osebja, tako povprečna starost v policijskih in gasilskih kasarnah že presega 45 let. Policijski sindikati se izrekajo tudi proti ponovnemu financiranju s 40 milijoni evrov projekta za zagotavljanje varnosti na cestah, ker se ni izkazal za uspešnega in ker so nagrade delili le med pripadniki vojaških sil, ne pa tudi policijskih enot.

Policisti in gasilci zato skupaj zahtevajo, naj se odpravi blokada, ki je prizadela poviške plače, in naj se racionalizira celoten sistem sil javnega reda, v okviru katerega je

Policist BUMBACA

treba zmanjšati stroške in podvajanja. Policisti in gasilci so prepričani, da mora državna vlada pripraviti nov zakon, ki bi posodobil karijerne profile in zagotovil ovrednotenje znanja in izkušenj operaterjev na teritoriju. Vlada mora poseči tudi v upokojitvene pogoje, saj se na podlagi današnje zakonodaje vojaki lahko upokojijo deset let pred ostalimi. Policisti in gasilci napovedujejo, da si bodo po svojih močeh še naprej prizadevali za zagotavljanje varnosti, hkrati pa opozarjajo ljudi, da je celoten sistem tik pred propadom. Po njihovem mnenju zato državna vlada ne sme prezirati njihovih zahtev, pač pa mora z dejanji dokazati, da ji je varnost ljudi pri srcu. V goriški pokrajini je zaposlenih 185 gasilcev in okrog petsto policistov, razmeščenih po raznih oddelkih.

GORICA - Imenovanje

Emilio Sgarlata novi predsednik konzorcija za univerzitetni razvoj

Novi predsednik konzorcija za razvoj goriškega univerzitetnega pola je Emilio Sgarlata, ki je do pred kratkim vodil Trgovinsko zbornico. Na čelu njenega upravnega odbora je bil celih petnajst let, komaj ga je zapustil, pa je že dobil novo predsedniško zadolžitev. Do njegovega imenovanja za predsednika univerzitetnega konzorcija je prišlo včeraj, odločilna je bila podpora, ki mu jo je zagotovila ravno Trgovinska zbornica. V upravnem svetu konzorcija ima goriška občina 45 odstotkov glasov, ravno tako 45 odstotkov jih ima pokrajina, tako da je za izbiro predsednika navadno odločilnih 10 odstotkov glasov Trgovinske zbornice. Med včerajšnjim zasedanjem je pokrajinski odbornik Federico Portelli predlagal imenovanje šolnice Laure Fasiolo, vendar njegov predlog ni prodr. Goriška občina je s podporo Trgovinske zbornice izbrala za predsednika Sgarlato (rodil se je v Palermu leta 1939), ki je v preteklosti vodil več gospodarskih ustanov in sedel v upravnih svetih pomembnih podjetij z javnim kapitalom. Fasiolova je bila izbrana za podpredsednico, v upravni svet konzorcija so bili imenovani še Raffaella Fratepietro, Livia Zucalli in Paolo Maschio.

Novi market

BUMBACA

GORICA - Danes v Ulici Aquileia

Odpirajo market

Interspar so zgradili na zemljišču, kjer je stalo skladišče prevoznega podjetja Caprara

Med ulicama Aquileia in Marani v Gorici, ob krožišču pri ločniškem mostu čez Sočo, bo danes podjetje Aspiag Service odprlo market iz verige Despar. Novi Eurospar so zgradili na zemljišču, kjer je nekoč stalo skladišče prevoznega podjetja Caprara. Obredni prerez traku bo ob 14.30, udeležili se ga bodo goriški župan Ettore Romoli, občinska odbornica za trgovino Arianna Bellan, predsednik pokrajine Enrico Gherghetta in vodstvo družbe Despar Nordest, ki bo v prihodnjih tednih odprlo nove markete tudi v Sacileju, Čenti, Červinjenu in Čedadu. V gradnjo novih marketov so skupno vložili 40 milijonov evrov, v njih bodo pridobili sedemdeset novih delovnih mest.

»V Furlaniji-Juljski krajini smo v dvanajstih letih podvojili število trgovin in usluž-

bencev. Verjetno smo edino podjetje v deželi, ki se lahko pohvali s tako rastjo, hkrati smo ponosni, da v današnjem kriznem obdobju ustvarjamo nova delovna mesta,« poudarja Fabrizio Cicero Santalena, direktor distribucijskega središča družbe Despar za Furlanijo-Juljsko krajino.

Novi Eurospar razpolaga s 1400 kvadratnimi metri prodajnih površin, blagajn bo osem, poslopje je bilo zgrajeno, da bi bilo energetsko čim varčneje; na streho so celo posadili travo. V marketu bo tudi ribarnica, kruh bodo pekli vsako uro. Market bo vodil Igor Marcon, ki je bil doslej odgovoren za market Eurospar v Ločniku. V novem marketu bo skupno 39 uslužbencev; med njimi jih je na novo zaposlenih 27.

GORICA - V Kulturnem domu pesmi Marka Kravosa in akvareli Andreja Kosiča

Poezija v sliki in besedi

»Poezija v sliki in besedi« je bil naslov ponedeljkove prireditve, ki je uvedla v praznovanja 32-letnice goriškega Kulturnega doma. Za to priložnost so povabili v goste dva kulturna ustvarjalca, ki se izražata z likovno oziroma pesniško govorico, oba pa je letos doletel tudi življenjski jubilej. Z 52 deli večjega formata se občinstvu predstavlja goriški slikar Andrej Kosič, ki je poleti slavil svojo 80-letnico; na ponedeljkovem dogodku se mu je pridružil tržaški pesnik Marko Kravos, ki je letos spomladaj praznoval 70-letnico. Ob obletnici Kulturnega doma so se torej poklonili protagonistoma slovenske kulturne scene. Številno publiko je uvodoma pozdravil predsednik Kulturnega doma Igor Komel; še zlasti je poudaril, da si je danes težko zamisliti Gorico brez Kulturnega doma. Doslej je Kulturni dom veskozi ustvarjal pogoje, da smo se Goričani različnih narodnosti srečevali, spoznavali in navezovali prijateljske stike, je povedal ravnatelj Komel in dodal misel, ki se je porodila pred mnogimi leti, a jo lahko izrečemo tudi ob sedanjem rojstnem dnevu doma: »Teško je biti prijatelj, če se ne poznaš«. Na koncu svojega nagovora je ravnatelj poudaril, da je sadove tega dela goriška kultura sprejela in širšemu okolju izročila otipljiva znamenja, ki se odražajo v goriškem sožitju, strpnosti in medsebojnem sodelovanju. Zahvala za to opravljeno delo pa naj gre vsem, ki so na katerokoli način prispevali k delovanju in rasti Kulturnega doma v Gorici, je še povedal Komel, se zahvalil umetnikoma za dolgoletno sodelovanje in povabil prisotne, da se udeležijo osrednje manifestacije, ki bo v nedeljo, 24. novembra, ko bo na odru doma nastopil Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič.

Prijetno zasnovan večer so popestrile poezije pesnika Marka Kravosa, ki jih je deloma sam recital, deloma pa člani goriškega Tik tak teatra Nadja Žuligoj, Solange Degenhardt in Robert Cotič. Vse poezije so brali v slovenskem in italijanskem jeziku. Marka Kravosa sta v dvojezični obliki predstavila Marisa Pelesson in Vili Princič, ki sta v drugem delu večera tudi prebrala predstavitveni tekst razstave Andreja Kosiča. Kritično noto je sicer pripravil likovni kritik Joško Vetrh, ki pa se ni uspel udeležiti večera v Kulturnem domu.

Iz kritičnega zapisa povzemamo, da Andrej Kosič že petič gostuje z osebno razstavo v galeriji Kulturnega doma. Za to priložnost je izbira padla na dela, ki jih je uresničil v zadnjih petnajstih letih; med njimi je tudi nekaj akvarelov, ki so prvič dani na ogled obiskovalcem. Vetrh je še zapisal, da pri Kosičevem slikanju ne gre samo za posredovanje izkušnj pridobljenih pri odkrivanju narave in njenih danosti, temveč predvsem za posredovanje globokih občutkov, ki jih je slikar zaznal ob pogledu na lepoto naših krajev: od bližnjih, kot so Brda, Kras ter dolini Soče in Vipave, pa do tistih bolj oddaljenih v osrčju Slovenije ali na Koroškem. Izhodno točko vseh njegovih del nedvomno predstavlja osebno in močno ponotranjeno doživetje neke krajine s svojo svetlobo, barvami, ozračjem, oblikami. Kdor se količkar spozna na naravne danosti naših krajev, bo našel še nedotaknjene lepote predvsem pri Kosičevih zračnih krajinah Brd pokritih z vinogradi, v panoramskih vedutah Soške in Vipavske doline posejanih z vasicami, v izrezih skope kraške zemlje z redkimi arhitekturami, ki tonejo med živoredečo jesensko vegetacijo. S svojo občutljivostjo, ki jo podpira velika tehnična izkušnost in dobro strokovno znanje, Kosiču uspe, da nam sporoči svoje občutke, prikaže ozračje nekega letnega časa ali trenutka dneva in predstavi vse tiste pojave, ki nek kraj, ali trenutek v življenju prelevijo v neponovljiv dogodek, je še zapisal prof. Joško Vetrh.

Naj na koncu dodamo, da je na kulturnem večeru sodelovala tudi knjižnica Damir Feiglj iz Gorice, ki je postavila na ogled knjižna dela in publikacije obeh umetnikov. (vip)

Komel s Kravosom in Kosičem (zgoraj), občinstvo na odprtju (spodaj) BUMBACA

GORICA-SOLKAN - Čemu občestni jarek?

Na nikogaršnji zemlji ljudem nastavili past

V jarek je že zavila starejša kolesarka in se lažje poškodovala

Uporabniki stranskega mejnega prehoda na Solkanskem polju so nas opozorili, da je ob neasfaltirani cesti na nikogaršnji zemlji pred dnevi nekdo iz neznanih razlogov izkopal jarek. Dolg je kakih dvajset metrov, globok približno pol metra, speljan pa je tik ob cesti, tako da je nevaren za mimoidoče. Ker jarek ni zarovan in nanj ne opozarja niti predpisani rdeče-beli trak, so se tam že zgodile

manjše nesreče. Starejša gospa je na primer s kolesom zavila vanj in padla; na srečo ji ni bilo nič hujšega. Huje bi bilo, če bi v jarek zavozil kak avtomobil, kar se zaradi ozke ceste zlahka zgodi; iz jarka se ne bi izvlekel sam in bi morala priskočiti na pomoč avtoveleka. Kdor je za to pristojen, naj poskrbi, da bo ta nerazumljiva in nes pametna past čim prej odpravljena, saj cesto krajani kar pogosto uporabljajo. (vip)

70-LETNICA

Partizanski zbor bo pel za dnevnik

»Primorski dnevnik je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik Partizanski dnevnik pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil,« je zapisano v naslovni glavi našega dnevnika. V nedeljo bo torej minilo natanko sedemdeset let od izida prve številke Partizanskega dnevnika, ki je bil tedaj edini svobodni, protinacistični dnevnik v okupirani Evropi. Obletnica zasluži primerno obeležitev. Priložnost za to bo koncert Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič, ki bo v nedeljo, 24. novembra, ob 17.30 nastopil v goriškem Kulturnem domu ob njegovi 32-letnici. Nedeljski dogodek bo posvečen 70-letnici Partizanskega dnevnika, govornik na njem bo tudi odgovorni urednik Primorskega dnevnika, Dušan Udovič.

PEVMA - Telefonija Antene ob vrtcu nočejo

Občini predlagajo dve alternativni

Nočejo nove antene za mobilno telefonijo ob vaškem vrtcu, zato predlagajo goriški občini dve alternativni za njeno namestitev. Konec oktobra so se na zasedanju združenja Krajevna skupnost Pevma-Štmaver-Oslavje izrekli proti nameri družbe Wind, da namesti novo anteno za mobilno telefonijo v Pevmi, in sicer nedaleč od vrtca Pikapolonica. Na zasedanju so ugotovili, da bi lahko anteno namestili na vodovodnem objektu na koti 188 na Oslavju ali pa ob oslavske kostnice iz prve svetovne vojne. Svoj predlog je združenje že odposlalo goriški občini, ki ji je nato pisal tudi občinski svetnik Demokratske stranke-Slovenske skupnosti Walter Bandelj.

»Izbira občinske uprave za postavitve antene, ki bi stala približno 90 metrov od vrtca, je v nasprotju z novim pravilnikom za mobilno telefonijo, ki ga je svojčas odobril goriški občinski svet,« poudarja Bandelj in pojasnjuje, da sta na zemljevidu, ki je priložen novemu pravilniku, označeni še dve drugi občinski zemljišči; nahajata se nedaleč od lokacije, ki jo je določila občinska uprava za novo anteno, vendar sta bolj oddaljeni od javnih poslopij in tudi od stanovanjskih hiš.

»Označeni zemljišči, ki ju predlaga krajevno združenje ležita na najvišjih točkah Oslavja, kar bi omogočilo tudi večjo učinkovitost oddajanja telefonskega signala, hkrati bi preprečilo postavljanje dodatnih anten. Obe lokaciji se tudi nahajata v bližini občine Števerjan, kjer je signal mobilnega telefonskega omrežja zelo slab, zato pa bi bila postavitve antene na eni izmed njiju dobra izbira tudi za telefonsko podjetje Wind. Bandelj je svoj predlog odposlal podžupanu Robertu Sartoriju, v vednost pa še občinska odbornikoma za okolje Francescu Del Sordiju in za urbanistiko Guidu Germanu Pettarinu.

Nevarni občestni jarek

FOTO VIP

TRŽIČ - Predlog iz vrst opozicije

»Prazna stanovanja je treba oddati v najem«

V Trziču je brez najemnikov 51 stanovanj, ki so v občinski lasti in za vzdrževanje katerih skrbi podjetje Ater. Vsa stanovanja z izjemo enega v Ulici Giacich se nahajajo v delavskem rajonu Pancan. V večini primerov so v dobrem stanju, zato pa je tržaška občinska svetnica liste Rinnoviamo Monfalcone Anna Cisint prepričana, da jih bi morala občina čim prej oddati v najem. Cisintova je 11. novembra že vložila svetniško vprašanje glede praznih stanovanj, zdaj spet poziva županjo Silvio Altran, naj ukrepa in naj omogoči pripravo novega razpisa za oddajo v najem praznih stanovanj. Cisintova opozarja, da išče prazna stanovanja po zmerni najemnini res veliko ljudi. Ena izmed teh je Patrizia Simoni, ki bo 30. decembra

morala zapustiti hišo, v kateri biva. Ker na mesec zasluži 850 evrov, ne uspe najti stanovanja, za katerega bi uspela plačevati najemnino. Ker živi v tržaški občini komaj tri leta, ne pa predvidenih pet, ne more prositi za stanovanje podjetja Ater. »Ponudila sem se, da bi celo na svoje stroške popravila prazna stanovanja v Pancanu, čeprav bi morala za to najeti posojilo,« pravi Simonijeva; kljub zdravstvenim težavam je doslej prejela le negativne odgovore, svetovali so ji, naj poišče pomoč pri socialnih službah. V uradu »Pronto casa« so ji predlagali enosobno stanovanje s 480 evri najemnino. Cisintova je prepričana, da bi morala občina Simonijevi in drugim prosičcem dati v najem prazna stanovanja, ki bodo drugače propadla.

NOVA GORICA - Afera ne pojenja

Navedbe v anonimkah so se izkazale za neresnične

Podpisujejo se le »zaskrbljeni občani« - Tudi Simonu Klautu prelepili avto

Mediji zadnje dni prejemamo anonimke »zaskrbljenih občanov«, ki opozarjajo na domnevne nepravilnosti delovanja novogoriškega župana in nekaterih s njim povezanih oseb. Ob preverjanju so se navedbe iz teh sporočil izkazale za neresnične, zato jih niti ne bomo podrobneje pojasnjevali. Vse skupaj je sprožilo poročanje o tem, da vodja županovega kabineta Simon Klaut kljub visokim dohodkom plačuje neprofitno najemnino novogoriškemu Stanovanjskemu skladu, o tem smo podrobneje že pisali. Po anonimkah so sledili transparenti, ki so jih neznanci v ponedeljek razobesili na več koncih mesta in imajo že pridih predvolilne tekme.

O vsebinah transparentov in županovem odzivu smo poročali že včeraj. Iz-

vedeli pa smo, da so neznanci oblepili tudi Klautov avtomobil. »Tudi meni so, tako kot županu, prelepili avto. Na registrske tablice in vrata avtomobila so mi prilipili napis "Gotof si!". Pred našim blokom videvam neke ljudi, ki fotografirajo balkon stanovanja, v katerem živim, tej isti se sprehajajo po hodniku bloka ... Psihični pritisk name in na mojo družino se stopnjuje. Tudi jaz imam dva majhna otroke, zelo težko je za celo družino,« je včeraj za Primorski dnevnik povedal Klaut, glede transparentov, na katerih se je pojavljalo tudi njegovo ime, pa je dejal, da ne ve, kdo se skriva za tem. »Včeraj sem bil znova pri odvetniku, oba sva mnenja, da nisem naredil nič nezakonitega,« je znova zatrdil. (km)

GORICA - Krstna predstavitev letošnje knjižne zbirke

Mohorjevke med bralci

Predstavljajo letošnje Mohorjevke

BUMBACA

Goriška Mohorjeva tudi z letošnjo knjižno zbirko išče pot med bralce različnih generacij in z različnimi bralnimi interesi. Odlika mohorjevke pa je zlasti v tem, da imajo korenine v preteklosti, a se po vsebini in obliki obnavljajo, tako da jim uspeva nagovarjati tradicionalne pa tudi nove bralce. Krstno so jih predstavili v ponedeljek pred štiridesetimi ljudmi, ki so se pod večer zbrali v galeriji Ars na Travniku.

Steber zbirke je Koledar za leto 2014, ki je letos izšel na 352 straneh. Urednik Jože Markuža je o njem povedal, da je 58 avtorjev prispevalo vanj 72 zapisov različne vsebine. »V njih je zaznati utrip naše žive skupnosti,« je poudaril, omenil vrsto člankov tudi z versko, naravoslovno, literarno in spominsko vsebino ter posebej izpostavil dva članka na temo prve svetovne vojne. V zaključnem delu prinaša Koledar zapisa, ki sta za dokumentiranje omenjenega utripa izredno dragocena: to sta »Slovenska bibliografija v Italiji za leto 2012«, ki jo je sestavila Ksenija Majovski, ter pregled in analiza vpisov v slovenske šole v Italiji, delo Norine Bogatec. Naslovnico in koledarski del zbornika je s svojimi akvareli ilustriral slikar Andrej Kosič, ki so ga povabili k sodelovanju zato, da bi ga počastili ob njegovi 80-letnici. Kritičarka Verena Koršič Zorn je na notranji strani naslovnice o njegovih akvarelih zapisala, da »se v njih prepletajo umetnikova čutenja ob doživljanju absolutne lepote narave, s katero se ne more primerjati noben tehnološki izum«. Kosič je povedal, da je že tretjič ilustriral Koledar, in nato z besedami »intenzivno delam, čeprav sem že star, a za delo še mlad« izzval aplavz prisotnih ljudi.

Na vrsti je bila Anamarija Volk Zlobec, »garancija za založbo,« je o njej dejal tajnik Goriške Mohorjeve Marko Tavčar in pojasnil, da so njene zbirke pravljič med otroki vedno uspešne. Volk Zlobčeva je tokrat podpisala slikanico »O polžku Izidorju in druge živalske zgodbe«. O sebi je avtorica najprej povedala, da je za pisanje pravljič kompetentna, saj je po srcu predvsem učiteljica, in da ima pri pisanju v mislih svoje učence. Knjiga vsebuje dvanajst ekoloških pravljičnih zgodb, ki se zrcalijo v realnem življenju. »Naše okolje je ogroženo. Če ne bomo ukrepali, bo katastrofa,« je opozorila in dodala, da »zdrava narava obuja pri otrocih smisel za lepoto«. To je seveda tudi namen ilustracij Nejeke Šelišnik, ki so »prisrčno hudomušne in za otroke privlačne,« je ocenila Volk Zlobčeva. Ilustratorica, ki »je šla iskati žive polže in jih žive naslikala,« je Goriški Mohorjevi zaželela, da bi njene knjige našle veliko odprtih vrat v slovenske domove.

Zadnji dve knjigi je predstavil Marko Tavčar. Knjiga »Nekdaj v starih časih - Spisi Rada Bednarika (1902-1975) in prispevki o njem« je izšla v zbirki Naše korenine. Že na prvi pogled privlačna in slastna pa je knji-

ga »Domače slaščice - 131 receptov najbolj priljubljenih primorskih in drugih sladlic«, skupinsko delo različnih avtoric in avtorjev. Zanj je značilno, da je napisana »v mohorjanskem praktičnem duhu« in predstavlja izživ, da se vsi preizkusimo v peki. »Vedno je seveda možen popravnii izpit,« je še pripomnil Tavčar.

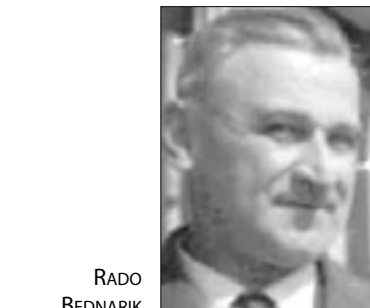
Že danes bodo zbirko predstavili na knjižnem sejmu v Ljubljani, medtem ko bo v Trstu predstavljena v sredo. (ide)

GORICA - Izšla je v zbirki Naše korenine Knjige o Bednariku sprva ni bilo na mizi

Oddolžili so se enemu izmed najvidnejših mož goriške polpretekle zgodovine

Ko se je v ponedeljek pod večer v galeriji Ars začela predstavitev letošnjih mohorjevke, med njimi ni bilo knjige »Nekdaj v starih časih - Spisi Rada Bednarika (1902-1975) in prispevki o njem«, ki je s številko 23 izšla v zbirki Naše korenine. Še isti večer smo izvedeli, da so med sinovi in hčerami Rada Bednarika bili pomisleki glede njene vsebine, sporen naj bi bil zlasti esej zgodovinarja Borisa Mlakarja o Bednariku kot pomembni osebnosti goriške sredine med drugo svetovno vojno. Ko je urednik Koledarja že govoril, pa je nekaj izvodov knjige na mizo položil tajnik Goriške Mohorjeve Marko Tavčar. Tedaj je marsikomu odleglo, saj so bile priprave na njen izid dolgoletne, vanjo je bilo vložena veliko truda, predvsem pa so se oddolžili enemu izmed najvidnejših mož goriške polpretekle zgodovine.

Knjigo, ki prinaša izbor spisov plodovitega avtorja, so uredili Marija Češčut, Milan Jarc in Branko Marušič, opremil jo je Pavel Medvešček. »Bil je izjemno javen in delaven, ni pa se zapiral v znanstvene razprave, temveč je pisal za ljudi,« je o Bednariku dejal Marušič, o Mlakarjevem eseu pa je profesor zgodovine Peter Černic zapisal: »Na osnovi neobjavljenih arhivskih virov, predvsem iz ljubljanskih arhivov, Mlakar podaja sliko o

RADO BEDNARIK

Radu Bednariku, izhajajoč iz poročil njegovih političnih nasprotnikov. Gre večkrat za zelo ostre, marsikdaj popolnoma naspotujoče si ocene, ki skušajo Bednarika diskvalificirati ... Omenjene ocene so nastale tako v krogu Slovenske zaveze kot tudi v vrstah partizanskega gibanja pod vodstvom OF. Mlakar z metodo primerjanja omenjenih virov pokaže zlasti na zapletene okoliščine Bednarikovega medvojnega delovanja, obenem pa prikaže stisko, v kateri se je znašla t.i. goriška sredina med letom 1943 in 1945. Iz vsega tega se nam zariše lik pokončnega človeka, ki je v težkih časih ohranil kot vodilo svojega delovanja dve osnovni načeli: boj za uveljavljanje slovenstva na Goriškem in upor proti fašizmu in tudi drugim totalitarizmom.« (ide)

DOBERDOB - Ob 45-letnici društva Hrast

Praznovali s pesmijo

Zborovski program se je prepletal z anekdotami iz bogate društvene zgodovine

Za doberdobsko vaško skupnost je bil 14. oktober 1968 pomemben dan. Takrat je namreč potekal ustanovitveni občini zbor slovenskega kulturnega društva Hrast: njegov nastanek je okronal dolgoletno ljubiteljsko udejstvovanje na kulturnem področju. Poleg pevske dejavnosti se je pri Hrastu razvila pestra paleta drugih dejavnosti: od gledališkega krožka in mladinske skupine do športnih in rekreacijskih prireditev.

Prejšnjo soboto je doberdobsko društvo svoj dolgoletni obstoj obeležilo s celovečernim koncertom mešanega pevskega zbora Hrast. Šlo je za zborovski večer, ki je bil prepleten z izseki iz zgodovine društva in ki je ponujal celosten pogled v obdobje od leta 1968 dalje. Rdečo nit koncerta s prebiranjem zgodovinskih anekdot in pripetljajev so razvijali člani mladinske gledališke skupine pri društvu Hrast pod vodstvom Jasmin Podveršič. Glavno noto pa je večeru dal doberdobski mešani pevski zbor pod taktirko Hilarija Lavrenčiča. Pred polno domačo cerkvijo - župnija sv. Martina je bila soorganizatorica večera - so tako najprej izzvenele melodije nemške romantike. Doberdobski pevci so predstavili deli dveh pomembnih predstavnikov tega obdobja, Felixa Mendelssohna Bartholdyja in Josefa Rheinbergerja. V drugem delu polifonno obarvanega sklopa je bila v ospredju sodobna polifonija, ki je segala v pravoslavno tradicijo (estonski skladatelj Arvo Pärt) ter v severno ameriško šolo (Morten Lauridsen in Randall Stroope). Drugi del, ki je bil posvečen slovenski zborovski zakladnici, sta uvedli avtorski skladbi »Večerni zvon« Marija Kogojca in »Pomladni večeri« Patrica Quaggiata. Zbor Hrast je večer sklenil s tremi ljudskimi pesmimi, ki so poslušalce pospremile na namišljen pot od Rezije («Oj gora ta Ninovina», Ambrož Čopi) preko Benečije

Mešani pevski zbor Hrast na sobotnem koncertu

BUMBACA

(»Petelinček je zapiepu«, Hilarij Lavrenčič) vse do Trsta oziroma Ricmanj («Dekle je pralo srajčke dveje«, Walter Lo Nigro).

Ob zaključnem aplavzu, s katerim je publika nagradila nastop doberdobskih pevcev, so bili na vrsti pozdravi in zahvale. V imenu jubilaranta, društva Hrast, je publiko nagovoril predsednik Claudio Peric in se posebej spomnil vseh, ki so društvo ustanovili. V imenu Zveze slovenske katoliške prosvete je pozdravila predsednica Francka Padovan, doberdobsko občinsko upravo je zastopal podžupan Fabio Vizintin, v imenu krovnice organizacije SSO je pozdravil

predsednik za Goriško Walter Bandelj; na koncertu je bil prisoten tudi deželni predsednik organizacije Drago Štoka. Pozdravili so še Tamara Kosič v imenu Kulturnega centra Lojze Bratuž, Zulejka Devetak, predsednica doberdobskega društva Jezero, Martina Valentičič v imenu društva Francišek Borgia Sedej iz Števerjana in Marij Maver iz tržaške Slovenske prosvete. Ob sklepu večera je dirigent Hilarij Lavrenčič povabil, naj se zboru pridružijo številni nekdajni pevci, ki so bili v cerkvi: v razširjeni postaviti je tako v slovo glasno izzvenela še Merkujeva »Njen čeuva jti gna«. (ač)

GORIŠKA

»Vitica« bo vabila turiste

V publikaciji Brda, Vipavska in Kras

Regionalna destinacijska organizacija Smaragdna pot je te dni izdala turistično publikacijo »Vitica Goriška«, namenjeno domačim in tujim obiskovalcem. »Gre za prvi prospekt, v katerem so združena vse tri vinorodna območja: Brda, Vipavska dolina in Kras,« pravi koordinatorka Erika K. Marinič. Publikacija je izšla v 75.000 izvodih ter v slovenskem, angleškem, italijanskem, nemškem in francoskem jeziku.

Zasnovana je tako, da prinaša predstavitev in značilnosti Nove Gorice kot izhodišče za potepanje po treh vinorodnih okoliših, znanih tudi v svetu. Le-ti so predstavljeni skozi značilnosti pokrajine, tal in podnebnja, sledi opis značilnosti trt in vina, kulinarike, pa tudi kulturnih in naravnih znamenitosti. Tiste posebnosti, ki so še posebej omenbe vredne, so izpostavljene v posebnem kotičku. V Novi Gorici sta izpostavljena zbirka burbonk - starinskih vrtnic na Kovanjci in goriški radič. V Brdih sta to avtohtona sorta rebula in Motnik, pozabljeno vino, ki je bilo nekoč zelo cenjeno. Med vipavske posebnosti je avtorica besedila, etnologinja Katja Kogej, uvrstila Mitjo Vertovca, očeta vipavskega vinogradništva, kozarec glo-glo, ki so ga uporabljali v 18. stoletju v Lanthierjevji graščini v Vipavi in je zaradi posebne oblike ob pitju oddajal skladne glasove, ter Zdravljico, slovensko himno; melodija je namreč delo skladatelja Stanka Premrla iz Podnanosa. Izpostavljene so vipavska jota, breskve in avtohtona zelen in pinela. Med kraške značilnosti so se uvrstile osmice in teran.

Publikacija vsebuje preglednico vsakoletnih prireditev, v njej pa so se znašli tudi nasveti policije voznikom glede pitja alkohola. Ne manjkata niti zemljevid in seznam Turistično-informacijskih centrov in vinotek. (km)

Čokolada v Gradišču

V središču Gradiča bo od z jutrišnjim dnev in do nedelje, 24. novembra, potekal tradicionalni praznik čokoladnih izdelkov Chocofest, ki ga prirejajo že šestnajstič po vrsti. Med štirimi dnevi praznika bo v Gradišču izjemoma odprti tudi tamkajšnji grad.

Poganjki projektov

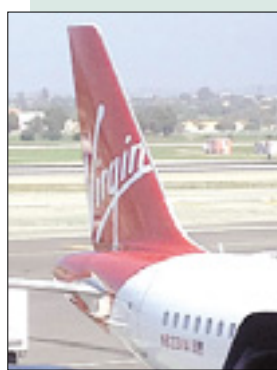
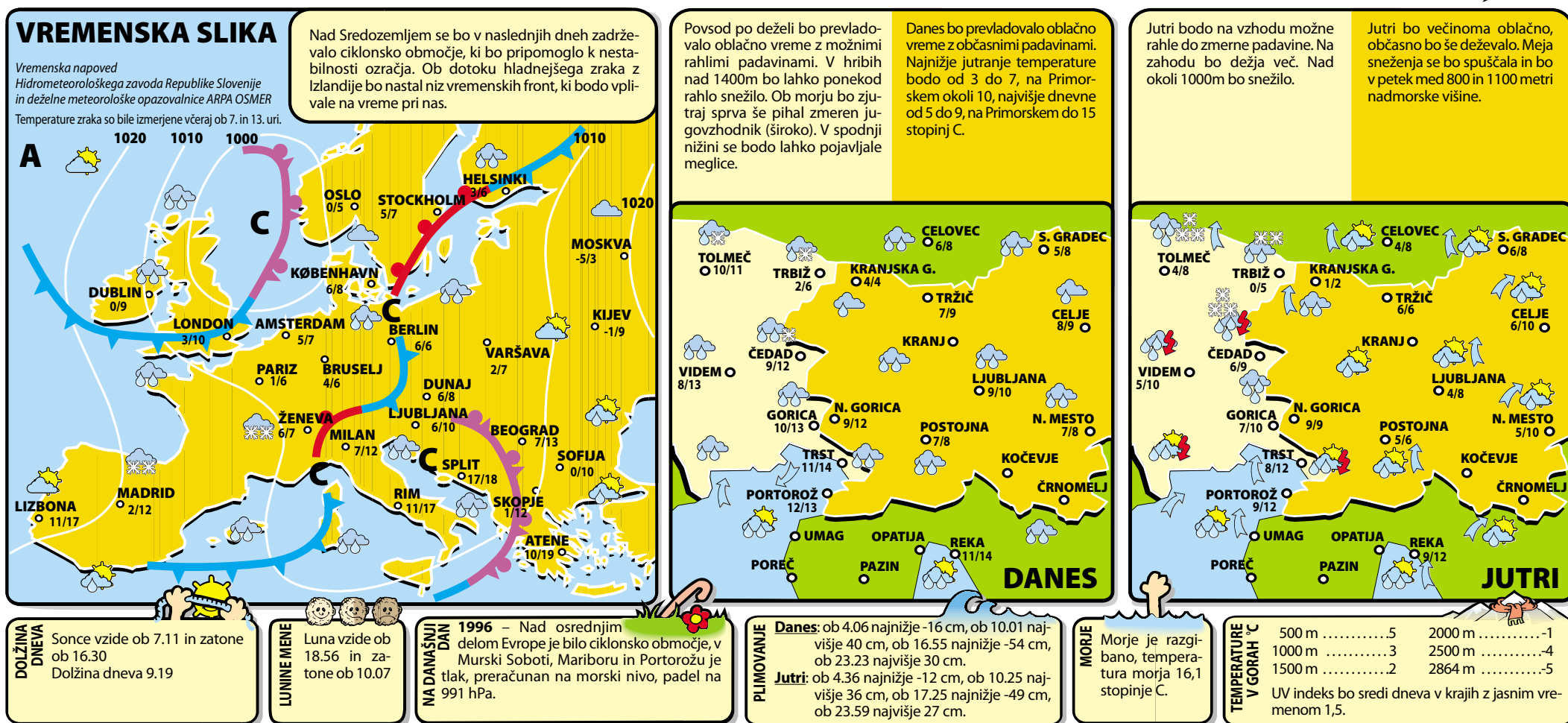
Na sedežu podjetja BensaPM na Korzu Italia v Gorici bo danes ob 17. uri tretje predstavitev srečanje projekta »Progetti in erba 2014« (Poganjki projektov), ki ga v obliki nagrade prirejajo za otroke osnovnih in nižjih srednjih šol. Današnje srečanje je namenjeno zainteresiranim učiteljem, vzgojiteljem, ravnateljem, staršem itd.; iz organizacijskih razlogov je treba udeležbo najaviti na naslov elektronske pošte giorgio.bensa@pmi.nic.org.

Ob dnevu knjižnice

V okviru dneva splošnih knjižnic bodo tudi v novogoriški knjižnici Franceta Bevka danes pripravili nekaj dogodkov. Med drugim bodo omogočili brezplačni vpis, podarjali bodo odpisane knjige, za obiskovalce so pripravili jabolka s sporočilom, obenem pa jih pozivajo, da tudi sami pustijo sporočilo na zidu »Knjižnica za vas ... beseda je vaša«. Za odrasle pripravljajo delavnico ob 16.30 pod vodstvom Irene Božič, ob isti uri bo tudi delavnica za otroke pod vodstvom Ane Đorđević. Osrednja prireditev bo ob 18. uri, nastopila bo gledališka igralka Ana Facchini. (km)

Polfinalni nastopi

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici se danes začena drugi del pianističnega tekmovanja Giuliano Pecar; polfinalni nastopi bodo ob 9. in 15. uri. Jutri pa se začnajo nastopi mladih pianistov za nagrado mesta Gorice; ob 9. uri bodo na vrsti pianisti pod 18. letom starosti. Zaključni koncert z nagrajevanjem zmagovalcev bo v petek, 22. novembra, ob 20.30; vstop je prost.

»Pretežki« Francoz vendarle odletel domov

LONDON - Mladi Francoz, ki je pred nekaj tedni obtičal na letališču v ZDA, ker je letalska družba British Airways odločila, da je pretežak za njihova letala, je končno sedel na letalo, namenjeno v domovino. 22-letni Kevin Chenais se je v ZDA zdravil zaradi hormonskih motenj, zaradi katerih je težak 230 kilogramov. Chenais je danes skupaj s starši pristal na londonskem letališču Heathrow, potem ko se je letalska družba Virgin strinjala, da se v New Yorku vkrci na njihovo letalo. 22-letnik, ki potrebuje redno oskrbo s kisikom in nego, je bil od maja 2012 na zdravljenju v ZDA. Ko se je minuli želel vrniti v domovino, mu je družba British Airways v Chicagu preprečila vkrcanje na letalo zaradi njegove prekomerne teže.

Mednarodna vesoljska postaja ISS je danes stara 15 let

MOSKVA - Danes mineva 15 let, odkar je ruska raketa proton v vesolje ponesla prvi sestavni del Mednarodne vesoljske postaje ISS. Od leta 2000 je na raziskovalnem otoku v vesolju stalno navzoča človeška posadka, ki je opravila že več sto poskusov ter skoraj 200 sprehodov po vesolju - tudi z olimpijsko baklo. Prihodnost ISS je sicer negotova. 450 ton težka vesoljska postaja drvi okoli Zemlje s hitrostjo skoraj 28.000 kilometrov na uro, Zemljo pa obkroži v približno 90 minutah. Astronavti si lahko naš planet ogledajo z višine okoli 400 kilometrov, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

MOJSTROVINA V TEKU

Za vas odpiramo vrata **v četrtek, 5. decembra**, saj želimo našim obiskovalcem ponuditi le najboljše.

TIARE SHOPPING
Odprto za vse

VILEŠ (GO)

